

**REDOGÖRELSE
FÖR RESULTATEN AV 1960 ÅRS TÄCK-
DIKNINGSFÖRSÖK**

FÖRSÖKSAVDELNINGEN

STENCILTRYCK NR 10

**INSTITUTIONEN FÖR LANTBRUKETS HYDROTEKNIK
UPPSALA 1961**

Institutionen för lantbrukets hydroteknik delger bl. a. i sin tidskrift *Grundförbättring* resultat från institutionens olika verksamhetsgrenar. Allt material blir emellertid inte föremål för tryckning. Undersökningsresultat av preliminär natur och annat material som av olika anledningar ej ges ut i tryck delges ofta i stencilerad form. Institutionen har ansett det lämpligt att redovisa dylikt material i form av en i fri följd utarbetad serie, benämnd stenciltryck. Serien finns endast tillgänglig på institutionen och kan i mån av tillgång erhållas därifrån.

Adress: Institutionen för lantbrukets hydroteknik, *Uppsala 7*

Stenciltryck

Nr	År	Titel och författare
1—12		Redogörelse för resultaten av täckdikningsförsöken åren 1951—1962

INLEDNING.

Denna redogörelse avser att till dem som medverka i täckdikningsförsöksverksamheten eller syssla med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av enskilda försök.

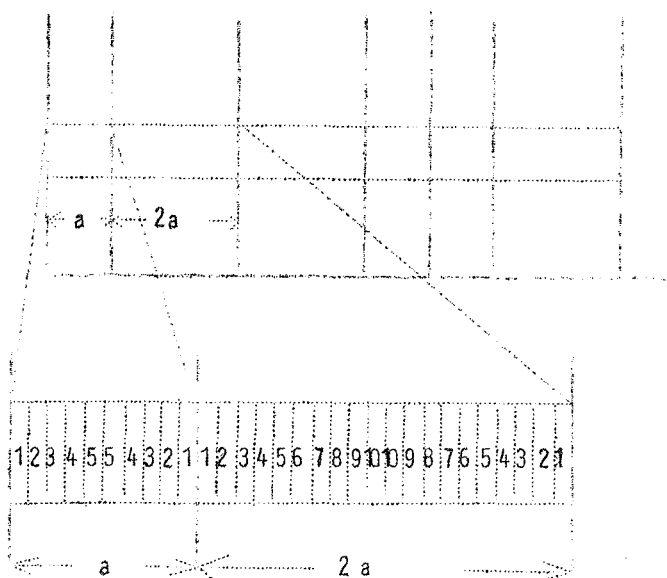
Under året ha sammanlagt 76 försök skördats. Av dem ha 63 st utgjorts av försök med olika dikesavstånd. 11 försök avse olika dikesdjup. I 2 försök ha olika dikesavstånd kombinerats med olika såtider. Under året ha 6 försöksplatser trädats och ytterligare 28 försök ha av olika anledningar ej skördats.

Det stora flertalet av avståndsförsöken ha skördats som s.k. bandförsök. Denna försöksmetodik innebär, att hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördas i parceller parallella med dikena på sätt som fig. 1 visar.

I den följande redogörelsen över resultaten av bandförsöken är parcell nummer 1 uttagen intill dike och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan dikena. Man kan alltså av de skördevärden som anges se, huruvida den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten påverkat avkastningen. Om man kan konstatera en skördedepression och denna uppgår till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger det ej någon skördenedsättning mellan dikena, är man berättigad att draga den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Under antagande av en viss årskostnad för dikningen kan man med ledning av skördevärdena närmare beräkna vilket dikesavstånd som ur avkastningssynpunkt är erforderligt. Resultaten av de beräkningar som sålunda utförts anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de i försöket ingående olika dikesavstånden gör man ej i bandförsöken.

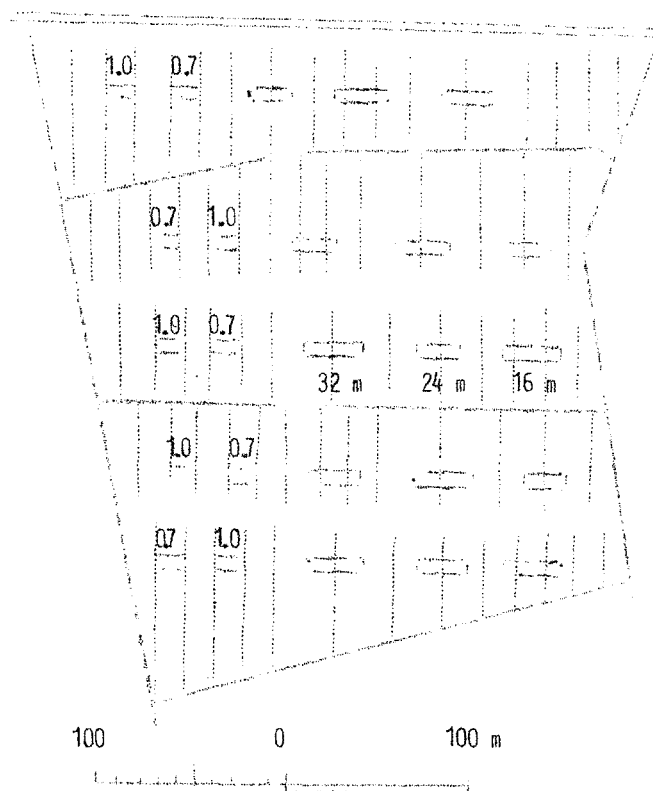
En del av de tidigast utlagda försöken skördas även enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena på sätt som fig. 2 visar. Skörden anger här ett medelvärde för hela dikesavståndet. Vid bedömning av försöksresultaten göres en direkt jämförelse mellan avkastningens storlek vid de olika dikningarna.

Efter skörderesultaten med kommentarer följer för varje försök en redogörelse för utförda observationer över upptorkningen under vårperioden samt bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplöjning. Dessa observationer är av stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av den erforderliga dräneringsintensiteten. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

Figur 1.

Försök upplagt för skörd enl. den nya försöksmetodiken, s.k. bandförsök. Parcellerna uttagas parallellt med dikena, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet.

Figur 2.

Täckdikningsförsök av större typ omfattande avståndsförsök och djupförsök. Försöket skördas enl. den äldre försöksmetodik med parcellerna lagda tvärs över diken.

NEDERBÖRDEN UNDER ÅRET.

Nederbördens storlek och fördelning under året är av stor betydelse för de resultat som erhållas i dräneringsförsöken. Av den anledningen har för varje försök lämnats uppgifter om månadsnederbördens storlek under vegetationsåret. Dessutom finnes medelnederbörden angiven, vilket möjliggör ett studium av det aktuella årets avvikelser. Uppgifterna äro hämtade från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Instituts mätstationer. Berorande på stationstätheten och det lokala nederbördsklimatets variabilitet ange dessa siffror mer eller mindre väl de faktiska förhållandena på försöksplatserna.

Diagrammen på sidorna 3 och 4 äro avsedda för en överblick i stort. De upptaga 12 platser i landet och ange den summerade avvikelser från medelnederbörden. Medelnederbörden representeras av den vågräta linjen. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i det aktuella årets nederbörd. Man får med ledning av densamma en god uppfattning om avvikelser i nederbördens fördelning. Summeringen är uppdelad i två perioder. Den första omfattar tiden den 1/4 59 - 31/3 60 och den andra tiden den 1/4 - 31/12 60. Uppdelningen per den 1 april har gjorts, därför att marken vid denna tidpunkt ofta är vattenfylld. Växtlighet har ännu ej kommit igång. Det är alltså ett lämpligt utgångsläge för att med hjälp av summerade över- resp. underskott i nederbörd bilda sig en uppfattning om markens vattenbalans.

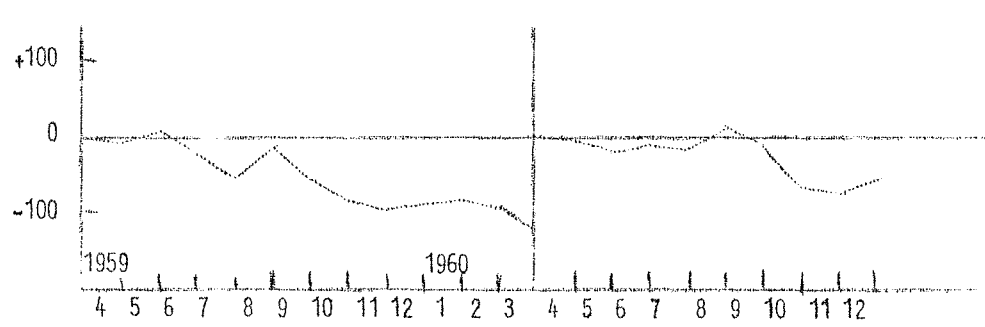
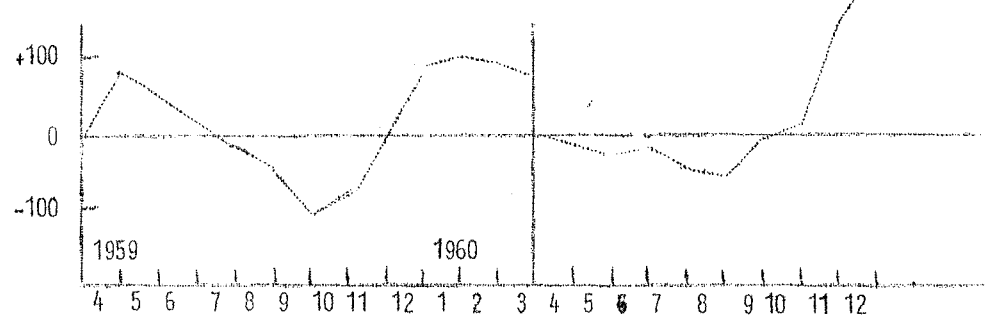
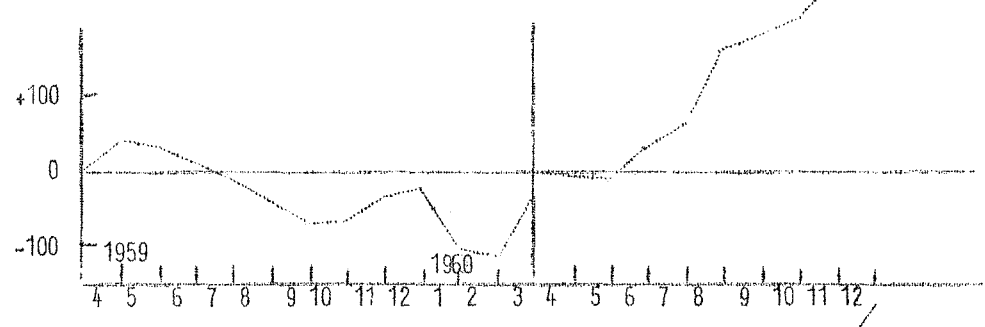
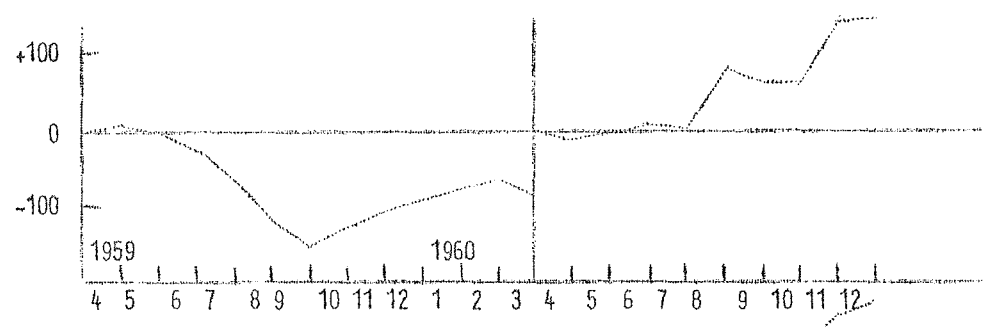
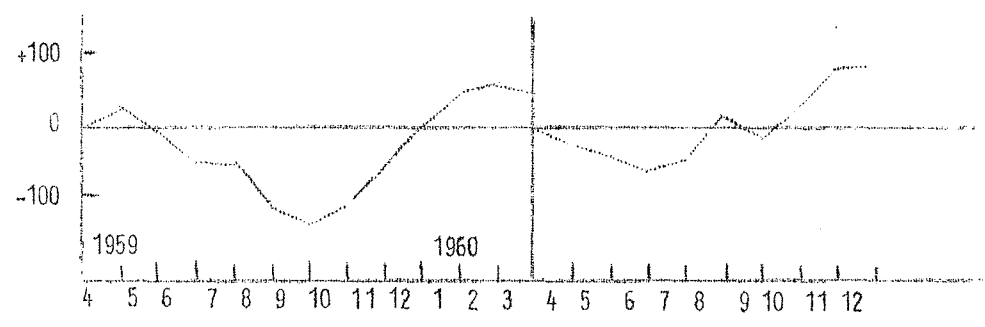
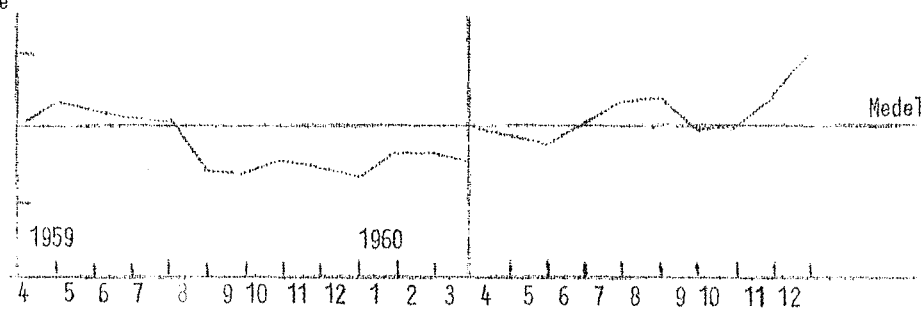
Vegetationsperioden år 1959 var torr i södra och mellersta Sverige. Endast Norrland fick någorlunda normala nederbördsmängder. Då även hösten blev nederbördsfattig i stora delar av landet, var mätnadsgraden i marken låg vid vinterns inträde. På grund av den torra väderleken fick höstsåden en ogynnsam start, och bestånden voro flerstades mycket svaga.

Vårsådden år 1960 kunde företagas under gynnsamma väderleksbetingelser och vårsädesgrödorna sågo lovande ut vid midsommartiden. Vid månadskiftet juni - juli skedde omslag till en fuktigare väderlekstyp. Denna blev bestående under de följande månaderna fram till en vecka in i september. Regnmängderna under denna period uppgingo på många platser till dubbla eller tredubbla de normala. Följden blev liggssädesbildning i stor omfattning, starkt uppblötta fält med ytvattensamlingar i svackor och lägre partier. Lågt liggande mark kring vattendrag och sjöar översvämmades. Skadorna på grödan blevo inom vissa områden svåra. I september inträffade en period med vackert skördeväder, som dock mångenstades icke kunde utnyttjas tillfullo på grund av markens låga bärkraft. Mycket tydliga skillnader i bärighetsförhållandena på dikad och odikad mark framträdde. Den odikade marken var i många fall ej möjlig att befara med maskiner.

Summerad
avvikelse

i mm
+100
0
-100

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖKStockholms länHusby By. År 1960Försöksvärd: Lantbr. Nils Eskhult, Husbyby, Långhundra

Matj.: Mullfattig lättare mellanlera

Aly: Styv lera

Gröda: Blandsäd

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 27 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	15,1	100	1	16,2	100	1	16,2	100
2	14,0 - 1,1	93	2	15,6 - 0,6	96	2	15,6 - 0,6	96
3	14,4 - 0,7	95	3	15,7 - 0,5	97	3	15,7 - 0,5	97
4	15,4 + 0,3	102	4	15,9 - 0,3	98	4	15,9 - 0,3	98
5	15,0 - 0,1	99	5	15,8 - 0,4	98	5	15,8 - 0,4	98
$m_{diff} = 0,6$ dt/ha			6	16,1 - 0,1	99	6	16,1 - 0,1	99
			7	15,9 - 0,3	98	7	15,9 - 0,3	98
			$m_{diff} = 0,5$ dt/ha					

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid skörden kunde en viss skillnad i bärighet konstateras i det att bärigheten var fullgod intill dikena medan en viss spårbildning efter tröskan förekom i området mitt emellan dem.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	87	20	14	37	30	85	132	151	42	57	85	100	840

Ängstugan. År 1960Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Kollberg, Ängstugan, Överjärna

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Aly: Styv lera

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 22 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 44 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,5	100	1	32,6	100	1	32,6	100
2	34,8 - 0,7	98	2	33,2 + 0,6	102	2	33,2 + 0,6	102
3	34,4 - 1,1	97	3	30,7 - 1,9	94	3	30,7 - 1,9	94
4	33,3 - 2,2	94	4	29,0 - 3,6	89	4	29,0 - 3,6	89
5	32,1 - 3,4	90	5	27,4 - 5,2	84	5	27,4 - 5,2	84
$m_{diff} = 1,1$ dt/ha			6	27,7 - 4,9	85	6	27,7 - 4,9	85
			7	27,1 - 5,5	83	7	27,1 - 5,5	83
			8	26,8 - 5,8	82	8	26,8 - 5,8	82
			9	26,8 - 5,8	82	9	26,8 - 5,8	82
			10	26,1 - 6,5	80	10	26,1 - 6,5	80
			$m_{diff} = 1,4$ dt/ha					

Klart framträdande skördenedsättningar ha erhållits på båda dikesavstånden. Utslaget på det långa dikesavståndet kan betecknas som statistiskt fullt säkert. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Under den långa regnperioden på eftersommaren var bärigheten låg på hela fältet.

När skörden verkställdes i mitten på september hade fältet återvunnit bärigheten och några skillnader mellan de båda dikesavstånden kunde inte konstateras.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	35	29	29	37	42	48	69	75	49	52	47	46	558
Årets nederbörd	82	17	19	23	30	26	137	162	45	60	99	79	779

Uppsala län

Håga. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Kurt Wässman, Håga gård, Biskopskulla

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,8	100	1	30,6	100	1	30,6	100
2	29,6 - 1,2	96	2	30,2 - 0,4	99	2	30,2 - 0,4	99
3	30,7 - 0,1	100	3	31,2 + 0,6	102	3	31,2 + 0,6	102
4	29,9 - 0,9	97	4	32,0 + 1,4	105	4	32,0 + 1,4	105
5	28,6 - 2,2	93	5	30,1 - 0,5	98	5	30,1 - 0,5	98
			6	31,2 + 0,6	102	6	31,2 + 0,6	102
			7	30,8 + 0,2	101	7	30,8 + 0,2	101
			8	31,4 + 0,8	103	8	31,4 + 0,8	103
			9	31,2 + 0,6	102	9	31,2 + 0,6	102
			10	31,5 + 0,9	103	10	31,5 + 0,9	103

$m_{diff} = 2,2 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten inte påverkat avkastningens storlek. De utslag i olika riktningar som skördevärdena ange ligga helt inom felgränserna. Det större dikesavståndet synes därför detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan de olika dikningarna i bärighet eller upptorkning ha ej framträtt vare sig på våren eller vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	16	19	30	41	49	72	79	48	50	35	37	498
Årets nederbörd	73	20	14	21	40	52	131	172	27	41	99	83	773

Marsta. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Vallgård, Vallskog, Uppsala

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Alv: Mellanlera - styv lera

Gröda: Vall II

<u>Dikesavstånd 13,5 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 27 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	51,6	100	1	59,3	100	1	59,3	100
2	52,3 + 0,7	101	2	59,1 - 0,2	100	2	59,1 - 0,2	100
3	53,0 + 1,4	103	3	62,4 + 3,1	105	3	62,4 + 3,1	105
4	51,3 - 0,3	99	4	61,6 + 2,3	104	4	61,6 + 2,3	104
5	52,7 + 1,1	102	5	63,3 + 4,0	107	5	63,3 + 4,0	107
			6	63,4 + 4,1	107	6	63,4 + 4,1	107
			7	66,4 + 7,1	112	7	66,4 + 7,1	112
			8	66,1 + 6,8	112	8	66,1 + 6,8	112
			9	67,0 + 7,1	113	9	67,0 + 7,1	113
			10	66,4 + 7,1	112	10	66,4 + 7,1	112

$m_{diff} = 1,2 \text{ dt hö/ha}$

$m_{diff} = 1,3 \text{ dt hö/ha}$

En viss skördestegring kan konstateras inom området mitt emellan dikena på 27-meters avståndet. Denna skördestegring kan anges som statistiskt säker. På 13,5-meters avståndet ligger utslaget helt inom felgränserna. Det långa dikesavståndet synes sålunda detta år ha givit tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller bärighet ha inte framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	28	33	42	52	65	76	50	51	41	45	545
Årets nederbörd	76	15	9	28	26	44	98	174	47	52	74	80	723

Skrällinge. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Olof Lindvall, Skrällinge, Örsundsbro

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Försöket består av fyra parallella på 20-meters avstånd från varandra belägna täckdiken, vilka inlagts på ett för övrigt odikat fält. Vinkelrätt över dessa diken har lagts ett skördeområde (bandförsök), som sträcker sig 50-meter ut över den odikade marken på båda sidor.

Dikesavstånd 20 m
Skördekurva från diken ut till mitten
mellan dem.

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39,4	100
2	39,0 - 0,4	99
3	39,4 ± 0,0	100
4	40,5 + 1,1	103
5	39,7 + 0,3	101

m_{diff} = 0,6 dt/ha

Dikat - odikat
Skördekurva från diken ut mot odikat område
(50 m).

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40,7	100
2	38,7 - 2,0	95
3	37,9 - 2,8	93
4	40,3 - 0,4	99
5	40,2 - 0,5	99
6	39,8 - 0,9	98
7	37,4 - 3,3	92
8	34,3 - 6,4	84
9	33,5 - 7,2	82
10	33,6 - 7,1	83
11	33,3 - 7,4	82
12	33,3 - 7,4	82
13	34,0 - 6,0	84
14	33,7 - 7,0	83
15	33,0 - 7,7	81

m_{diff} = 2,9 dt/ha

Någon skördenedsättning mellan diken har ej erhållits på 20-meters avståndet. Skördekurvan ut mot odikat område visar en avkastningsskillnad av 7 dt/ha mellan 20-meters dikning och odikat.

Observationer: Några skillnader i upptorkning vid tiden för vårbruket kunde ej iakttagas mellan dikad och odikad mark. Vid skörden var markens bärkraft ej tillfredsställande inom vissa delar av det odikade fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	16	19	30	41	49	72	79	48	50	35	37	498
Årets nederbörd	73	20	14	21	40	52	131	172	27	41	99	83	773

Södermanlands län

Edeby. År 1960

Försöksvärd: Lantmästare G.A. af Ekenstam, Edeby säteri, Strängnäs

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvetete

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,9	100	1	37,1	100	1	37,1	100
2	36,1 - 1,8	95	2	35,9 - 1,2	97	2	35,9 - 1,2	97
3	38,3 + 0,4	101	3	36,7 - 0,4	99	3	36,7 - 0,4	99
4	39,1 + 1,2	103	4	37,2 + 0,1	100	4	37,2 + 0,1	100
5	37,7 - 0,2	99	5	37,3 + 0,2	101	5	37,3 + 0,2	101
$m_{diff} = 1,9 \text{ dt/ha}$			6	36,8 - 0,3	99	6	36,8 - 0,3	99
			7	36,0 - 1,1	97	7	36,0 - 1,1	97
			8	35,2 - 1,9	95	8	35,2 - 1,9	95
			9	35,7 - 1,4	96	9	35,7 - 1,4	96
			10	36,9 - 0,2	99	10	36,9 - 0,2	99
			$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$					

Av skördevärden framgår, att den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten inte påverkat avkastningens storlek. De utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Det större dikesavståndet synes därför detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Uppfrysning förekom under våren varvid beståndet blev allmänt uttunnat. Några säkra skillnader i upptorkning eller bärighet mellan de olika dikningar har inte konstaterats vare sig på våren eller vid skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	518
Årets nederbörd	62	12	18	19	32	25	84	196	33	36	19	72	668

Gärdesta. År 1960

Försöksvärd: Bröderna Lindahl, Gärdesta säteri, Jystberga

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvetete

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,7	100	1	29,6	100	1	29,6	100
2	29,8 - 0,9	97	2	27,6 - 2,0	93	2	27,6 - 2,0	93
3	30,9 + 0,2	101	3	27,6 - 2,0	93	3	27,6 - 2,0	93
4	30,5 - 0,2	99	4	27,4 - 2,2	93	4	27,4 - 2,2	93
5	29,9 + 0,8	97	5	27,9 - 1,7	94	5	27,9 - 1,7	94
$m_{diff} = 2,1 \text{ dt/ha}$			6	29,0 - 0,6	98	6	29,0 - 0,6	98
			7	23,4 - 6,2	79	7	23,4 - 6,2	79
			8	19,9 - 9,7	67	8	19,9 - 9,7	67
			9	16,3 - 13,3	55	9	16,3 - 13,3	55
			10	16,4 - 13,2	55	10	16,4 - 13,2	55
			$m_{diff} = 2,7 \text{ dt/ha}$					

Beståndet uttunnades under vintern och våren genom ytvatten och uppfrysning. Det var ojämnt och ogräsbemängt vid skörden. En del av försöket (ett 32-meters avstånd) skördades därför ej. Av skörderesultaten framgår, att det ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena på det mindre dikesavståndet. Det större avståndet uppvisar däremot en betydande skördedepression. Avkastningsvärdena är emellertid så ojäma, att något säkert uttalande om dikesavståndets inflytande under detta år ej kan göras.

Observationer: Några skillnader i upptorkning under våren förelåg ej. Under den nederbördsrika hösten var markens bärkraft tidvis ganska dålig. Några säkra skillnader mellan olika dikesavstånd framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	34	37	63	73	74	50	54	46	45	553
Årets nederbörd	73	14	24	27	34	43	107	158	32	40	110	73	735

Humlekärr. År 1960Försöksvärd: Jägmästare F. Sederholm, Ålberga gård

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Dikesavstånd 25 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,4	100	1	26,5	100
2	26,1 - 1,3	95	2	25,7 - 0,8	97
3	26,6 - 0,8	97	3	26,1 - 0,4	98
4	26,8 - 0,6	98	4	27,3 + 0,8	103
5	26,3 - 1,1	96	5	26,7 + 0,2	101
			6	27,4 + 0,9	103
			7	26,8 + 0,3	101
			8	26,5 ± 0,0	100
			9	26,5 ± 0,0	100
			10	27,0 + 0,5	102

$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Upptorkningen under våren var jämn. Efter en period med stark nederbörd förelåg i augusti stora skillnader i bärighet mellan korta och långa avståndet. Vid skörden i slutet av september var bärigheten åter godtagbar även på det långa avståndet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	34	37	63	73	74	50	54	46	45	553
Årets nederbörd	71	14	17	23	30	67	100	161	23	41	95	68	710

Vallby prästgård. År 1960Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbohm, Vallby prästgård, Sörmlands Vallby

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	16,7	100	1	16,6	100
2	16,2 - 0,5	97	2	15,8 - 0,8	95
3	15,6 - 1,1	93	3	15,8 - 0,8	95
4	15,6 - 1,1	93	4	15,8 - 0,8	95
5	15,4 - 1,3	92	5	16,3 - 0,3	98
			6	16,2 - 0,4	98
			7	16,5 - 0,1	99
			8	16,3 - 0,3	98
			9	16,8 + 0,2	101
			10	16,9 + 0,3	102
			11	15,6 - 1,0	94
			12	15,2 - 1,4	92
			13	14,5 - 2,1	87
			14	15,0 - 1,6	90
			15	14,3 - 2,3	86

$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$

Mindre skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. Tendens till statistiskt säkra utslag föreligger. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det stora dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning under våren förelåg ej. Vid de tidpunkter fältet under hösten befors förelåg heller ej några skillnader i fråga om bärigheten.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	578
Årets nederbörd	62	12	18	19	32	25	84	196	33	36	79	72	668

Östergötlands län

Fullerstad, År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Birger Hålling, Fullerstad, Söderköping

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 15 m				Dikesavstånd 30 m			
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	
1	38,8	100		1	38,3	100	
2	35,3 - 3,5	91		2	36,4 - 1,9	95	
3	36,4 - 2,4	94		3	36,6 - 1,7	96	
4	37,1 - 1,7	96		4	37,8 - 0,5	99	
5	35,6 - 3,2	92		5	38,3 ± 0,0	100	
$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$				6	36,1 - 2,2	94	
				7	36,7 - 1,6	96	
				8	35,0 - 3,3	91	
				9	36,0 - 2,3	94	
				10	35,1 - 3,2	92	
				$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda avstånden. Utslagen kunna anges såsom statistiskt säkra. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under våren var upptorkningen och bärigheten jämn över hela fältet. Vid tidpunkten för skörd var bärigheten på fältet relativt god. Några större skillnader mellan de olika dikesavstånden förelåg inte.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	74	21	15	16	22	54	108	190	18	51	79	79	727

Hageby, År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Åke Almegård, Hageby, Österstad

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mo

Alv: Lerig mo

Gröda: Korn

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 m.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	22,1	100
2		22,0 - 0,1	100
3		24,4 + 2,3	110
4		23,5 + 1,4	106
5		25,1 + 3,0	114
6		25,2 + 3,1	114
7		25,6 + 3,5	116
8	0,5 m	25,3 + 3,2	114
$m_{diff} = 1,4 \text{ dt/ha}$			

Den grundare dikningen har givit en något högre avkastning. Det utslag som erhållits kan anges såsom statistiskt säkert.

Observationer: Upptorkningen var jämn under våren. Någon skillnad i bärighet vid olika dikesdjup kunde ej iakttagas vid skörden.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	20	24	34	40	64	59	64	40	50	40	38	501
Årets nederbörd	81	24	12	28	30	61	91	136	42	50	105	82	742

Ingelstad gård. År 1960Försöksvärd: Lantbr. Bengt-Uno Westeson, Ingelstad gård, Kuddby

Matj.: Mätligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,6	100	1	34,1	100	1	34,1	100
2	34,6 ± 0,0	100	2	33,0 - 1,1	97	2	33,0 - 1,1	97
3	34,5 - 0,1	100	3	33,1 - 1,0	97	3	33,1 - 1,0	97
4	33,6 + 1,0	97	4	33,0 - 1,1	97	4	33,0 - 1,1	97
5	34,0 - 0,6	98	5	32,7 - 1,4	96	5	32,7 - 1,4	96
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$			6	32,1 - 2,0	94	6	32,1 - 2,0	94
			7	33,0 - 1,0	97	7	33,0 - 1,0	97
			8	32,7 - 1,4	96	8	32,7 - 1,4	96
			9	33,4 - 0,7	98	9	33,4 - 0,7	98
			10	33,9 - 0,2	99	10	33,9 - 0,2	99
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$					

Skördedepressioner mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. De utslag som erhållits, ligga dock helt inom felgränserna och kunna ej tillmätas någon betydelse. Det större dikesavståndet synes därför ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Upptorkningen under våren var jämn och vid skörden var bärigheten god över hela området.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	74	21	15	16	22	54	108	190	18	51	79	79	727

Stora Greby. År 1960Försöksvärd: Lantmästare Bo Secher, Haddorp, Vikingstad

Matj.: Mätligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,6	100	1	22,9	100	1	22,9	100
2	23,1 - 0,5	98	2	22,6 - 0,3	99	2	22,6 - 0,3	99
3	22,2 - 1,4	94	3	22,3 - 0,6	97	3	22,3 - 0,6	97
4	22,2 - 1,4	94	4	21,7 - 1,2	95	4	21,7 - 1,2	95
5	21,9 - 1,7	93	5	21,8 - 1,1	95	5	21,8 - 1,1	95
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	22,6 - 0,3	99	6	22,6 - 0,3	99
			7	23,4 + 0,5	102	7	23,4 + 0,5	102
			8	23,5 + 0,6	103	8	23,5 + 0,6	103
			9	23,5 + 0,6	103	9	23,5 + 0,6	103
			10	22,7 - 0,2	99	10	22,7 - 0,2	99
			$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$					

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Upptorkningen under våren var likartad över hela fältet och någon skillnad mellan olika dikesavstånd kunde ej märkas. Vid skörden var marken mycket uppblött. En något sämre bärighet vid de längre dikesavstånden kunde konstateras.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	50	18	10	30	17	78	114	170	18	48	76	61	690

Västerby. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Erik Sagemark, Västerby, Vikingstad

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avstånds- och djupförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal	
Dikesavstånd 15 m	29,8	100	
-"- 20 m	29,9 + 0,1	100	
-"- 25 m	28,5 - 1,3	96	$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$
Dikesdjup 0,75 m	29,8	100	
-"- 1.00 m	29,0 - 0,8	97	$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,1	100	1	26,9	100
2	20,9 - 1,2	95	2	25,7 - 1,2	96
3	21,3 - 0,8	96	3	25,4 - 1,5	94
4	21,2 - 0,9	96	4	22,6 - 4,3	84
5	23,1 + 1,0	105	5	23,4 - 3,5	87
			6	24,3 - 2,6	90
			7	26,7 - 0,2	99
$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$			$m_{diff} = 2,2 \text{ dt/ha}$		

<u>Dikesavstånd 25 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,2	100
2	27,0 - 0,2	99
3	30,3 + 3,1	111
4	29,0 + 1,8	107
5	30,6 + 3,4	113
6	29,6 + 2,4	109
7	28,9 + 1,7	106
8	28,6 + 1,4	105
9	25,6 - 1,6	94
10	26,4 - 0,8	97
$m_{diff} = 2,7 \text{ dt/ha}$		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det största avståndet givit något mindre skörd än de kortare avstånden. Utslaget ligger emellertid inom felgränserna. Ifråga om dikesdjupets inverkan på avkastningen kan man konstatera, att det mindre djupet givit den högsta skörden. Även detta utslaget ligger emellertid inom felgränserna.

Bandförsöket visar ej några klara skördenedsättningar mellan dikena på något av avstånden. De utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna.

Som sammanfattning av resultaten från prövningen av olika dikesavstånd kan sägas, att 25-meters avståndet detta år med hänsyn till avkastningen synes ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning förelåg ej under våren. Vid skörden var marken uppblött men bärigheten var godtagbar även på det långa avståndet, där dock spårbildningen blev kraftigast.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	50	18	10	30	17	78	114	170	18	48	76	61	690

Lidhult. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Carl O. Pettersson, Lidhult, Reftele

Jordart: Nägorlunda humifierad vitmosstorv

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	25,1	100
-"- 18 m	25,3 + 0,2	101
-"- 24 m	25,3 + 0,2	101
$m_{diff} = 0,6$ dt/ha		

De små skillnader i skörd mellan olika dikesavstånd som erhållits, ligga helt inom felgränserna.

Observationer: Någon skillnad i upptorkning kunde ej förmärkas vid sådden. Vid skörden var marken ganska uppblött. Vid inkörning av säden var bärigheten något sämre på det stora dikesavståndet. Köstplöjning kunde ej utföras på grund av alltför riklig nederbörd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	56	39	39	53	52	61	79	96	70	76	73	65	759
Årets nederbörd	88	48	12	31	36	61	123	132	29	63	134	129	886

Åby. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Tore Bränalt, Åby, Torskinge

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25,4	100	1	26,0	100
2	26,8 + 1,4	106	2	26,7 + 0,7	103
3	26,9 + 1,5	106	3	26,3 + 0,3	101
4	27,9 + 2,5	110	4	25,6 - 0,4	98
5	26,3 + 0,9	104	5	28,5 + 2,5	110
$m_{diff} = 0,8$ dt/ha			6	27,0 + 1,0	104
			7	27,7 + 1,7	107
			8	28,6 + 2,6	110
			9	28,4 + 2,4	109
			10	27,8 + 1,8	107
			$m_{diff} = 1,1$ dt/ha		

Några skördenedsättningar mellan dikena ha ej erhållits. Det föreligger i stället en viss ökning i avkastningen inom mittområdet mellan dikena med tendens till statistisk säkerhet. Med hänsyn härtill får det större dikesavståndet sägas ha givit en tillräcklig dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	35	35	45	49	64	73	96	53	60	71	65	708
Årets nederbörd	68	37	19	30	38	75	148	142	32	60	118	105	872

Kronobergs län

Hornsborg. År 1960

Försöksvärd: Lantmästare Fredrik Ekströmer, Hornsborgs gård, Hornsborg

Matj.: Lerig mulljord

Älv: Mo

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19,4	100	1	19,5	100
2	20,3 + 0,9	105	2	20,7 + 1,2	106
3	19,1 - 0,3	98	3	19,8 + 0,3	102
4	20,5 + 1,1	106	4	20,1 + 0,6	103
5	19,1 - 0,3	98	5	20,5 + 1,0	105
			6	21,2 + 1,7	109
			7	21,2 + 1,7	109
			8	20,4 + 0,9	105
			9	21,8 + 2,3	112
			10	20,5 + 1,0	105

$m_{diff} = 0,7$ dt/ha

$m_{diff} = 0,8$ dt/ha

Den variation i skörd som erhållits mellan dikena ligger helt inom felgränserna. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	64	43	45	53	56	71	87	103	63	74	79	74	812
Årets nederbörd	65	30	8	43	45	68	61	131	29	71	116	94	761

Ryssby Lantmannaskola. År 1960

Försöksvärd: Ryssby Lantmannaskola, Ryssby

Matj.: Mullrik sandig mo

Älv: Sandig grovmo

Gröda: Vall i

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 32 m</u> 1:a skörd			<u>Dikesavstånd 32 m</u> 2:a skörd		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	72,2	100	1	56,7	100
2	70,4 - 1,8	98	2	52,2 - 4,5	92
3	73,0 + 0,8	101	3	51,4 - 5,3	91
4	70,8 - 1,4	98	4	47,8 - 8,9	84
5	74,0 + 1,8	102	5	47,5 - 9,2	84
6	77,1 + 4,9	107	6	49,9 - 6,8	88
7	78,3 + 6,1	108	7	49,9 - 6,8	88
8	79,6 + 7,4	110	8	49,4 - 7,3	87
9	79,9 + 7,7	111	9	50,0 - 6,7	88
10	81,8 + 9,6	113	10	51,1 - 5,6	90

$m_{diff} = 4,1$ dt hö/ha

$m_{diff} = 3,0$ dt hö/ha

Den första skörden företogs den 21 juni efter en lång torkperiod. Den andra skörden företogs den 1 sept. efter en längre regnperiod med en sammanlagd regnmängd under juli och aug. av 235 mm. Resultatet av 1:a skörden visar att avkastningen ökat inom mittområdet mellan dikena. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Vid 2:a skörden har ökningen förbytts i en minskning av avkastningen inom mittområdet mellan dikena.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	51	36	36	45	49	58	72	93	56	66	68	60	690
Årets nederbörd	68	42	6	36	22	38	111	122	17	51	99	96	708

Kalmar län

Ekerum. År 1960

Försöksvärd: Stiftelsen Ekerums gård, Högsrum

Jordart: Grovmo - mellansand

Gröda: Höstråg

Dikesavstånd 20 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	28,3	100	1	28,6	100	1	28,6	100
2	26,1 - 2,2	92	2	27,4 - 1,2	96	2	27,4 - 1,2	96
3	27,5 - 0,8	97	3	26,8 - 1,8	94	3	26,8 - 1,8	94
4	28,2 - 0,1	100	4	27,2 - 1,4	95	4	27,2 - 1,4	95
5	28,0 - 0,3	99	5	26,7 - 1,9	93	5	26,7 - 1,9	93
	$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$		6	25,2 - 3,4	88	6	25,2 - 3,4	88
			7	23,8 - 4,8	83	7	23,8 - 4,8	83
			8	25,5 - 3,1	89	8	25,5 - 3,1	89
			9	25,1 - 3,5	88	9	25,1 - 3,5	88
			10	23,1 - 5,5	81	10	23,1 - 5,5	81
				$m_{diff} = 2,2 \text{ dt/ha}$				

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. De utslag som erhållits ligger emellertid inom felgränserna. Det tämligen stora utslaget på det större avståndet är hänförligt till endast ett block av de fyra som ingår i försöket. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet har givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	28	31	36	35	41	50	65	48	45	52	47	510
Årets nederbörd	100	27	47	19	35	22	122	149	75	85	124	78	883

Valstad. År 1960

Försöksvärd: Kalmar läns norra landsting

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvet

Dikesavstånd 18 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	50,9	100	1	50,3	100	1	50,3	100
2	53,4 + 2,5	105	2	50,4 + 0,1	100	2	50,4 + 0,1	100
3	52,2 + 1,3	103	3	50,3 ± 0,0	100	3	50,3 ± 0,0	100
4	52,4 + 1,5	103	4	49,1 - 1,2	98	4	49,1 - 1,2	98
5	53,2 + 2,3	105	5	50,2 - 0,1	100	5	50,2 - 0,1	100
	$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$		6	50,1 - 0,2	100	6	50,1 - 0,2	100
			7	49,4 - 0,9	98	7	49,4 - 0,9	98
			8	49,4 - 0,9	98	8	49,4 - 0,9	98
			9	49,4 - 0,9	98	9	49,4 - 0,9	98
			10	48,6 - 1,7	97	10	48,6 - 1,7	97
				$m_{diff} = 2,8 \text{ dt/ha}$				

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid skörden var marken upplött efter höga nederbördsmängder i juli och aug. Någon nämnvärd skillnad i bärighet mellan de prövade dikesavstånden kunde ej iakttagas.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	70	28	17	20	34	38	114	219	20	114	105	78	857

Vindö. År 1960

Försöksvärd: Godsägare Carl Malmberg, Vindö, Valdenarsvik

Matj.: Mycket mullrik styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	31,2	100	1	31,2	100			
2	26,3 - 4,9	84	2	26,9 - 4,3	86			
3	24,7 - 6,5	79	3	25,4 - 5,8	81			
4	24,4 - 6,8	78	4	26,1 - 5,1	84			
5	23,8 - 7,4	76	5	24,5 - 6,7	79			
$m_{diff} = 1,8 \text{ dt/ha}$			6	25,2 - 6,0	81			
			7	27,3 - 3,9	88			
			8	25,1 - 6,1	80			
			9	26,5 - 4,7	85			
			10	25,4 - 5,8	81			
			$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$					

Statistiskt säkra skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Det är dock huvudsakligen dikesparcellen, som ur avkastningssynpunkt mera markant skiljer sig från de övriga parcellerna. Vid en jämförelse mellan avkastningsstegringen och årskostnadsökningen vid en intensifiering av dikningen finner man, att kurvorna i stort sett följer varandra. Man får således betalt för en intensifiering av dikningen ned till ett dikesavstånd av c:a 10 meter, men man erhåller å andra sidan ej någon vinst på en sådan åtgärd.

Observationer: Marken var efter den höga sensommarnederbörden starkt uppblött vid tiden för skörd. Det förelåg dock ingen märkbar skillnad mellan de prövade avstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	70	28	17	20	34	38	114	219	20	114	105	78	857

Ausås. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Moig sand

Gröda: Höstraps

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,2	100	1	27,5	100	1	27,5	100
2	26,8 + 0,6	102	2	26,9 - 0,6	98	2	26,9 - 0,6	98
3	28,1 + 1,9	107	3	27,8 + 0,3	101	3	27,8 + 0,3	101
4	27,6 + 1,4	105	4	27,2 - 0,3	99	4	27,2 - 0,3	99
5	28,3 + 2,1	108	5	25,5 - 2,0	93	5	25,5 - 2,0	93
	$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$		6	27,0 - 0,5	98	6	27,0 - 0,5	98
			7	25,4 - 2,1	92	7	25,4 - 2,1	92
			8	25,6 - 1,9	93	8	25,6 - 1,9	93
			9	26,6 - 0,9	97	9	26,6 - 0,9	97
			10	27,3 - 0,2	99	10	27,3 - 0,2	99
				$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$				

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningen i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga i stort sett inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	54	38	36	47	43	67	72	93	59	65	62	62	698
Årets nederbörd	61	43	10	36	31	51	111	90	28	50	108	133	752

Tranarp. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreassons sterbhus, Tranarp, Åstorp

Matj.: Något mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Blandsäd

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	51,0	100	1	51,6	100	1	51,6	100
2	50,0 - 1,0	98	2	52,6 + 1,0	102	2	52,6 + 1,0	102
3	50,3 - 0,7	99	3	51,8 + 0,2	100	3	51,8 + 0,2	100
	$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$		4	53,0 + 1,4	103	4	53,0 + 1,4	103
			5	52,2 + 0,6	101	5	52,2 + 0,6	101
			6	51,9 + 0,3	101	6	51,9 + 0,3	101
			7	51,3 - 0,3	99	7	51,3 - 0,3	99
			8	50,5 - 1,1	98	8	50,5 - 1,1	98
			9	49,5 - 2,1	96	9	49,5 - 2,1	96
				$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$				

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	55	40	38	48	50	59	83	106	67	63	66	66	741
Årets nederbörd	61	43	10	36	31	51	111	90	28	50	108	133	752

Bulstofta. År 1960Försöksvärd: Lantbrukare Erland Jeppsson, Bulstofta gård, Ekeby

Matj.: Mullrik moränmo

Alv: Moränmo

Gröda Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,5	100	1	38,9	100
2	40,2 + 1,7	104	2	38,3 - 0,6	98
3	38,3 - 0,2	99	3	39,5 + 0,6	102
4	39,8 + 1,3	103	4	40,2 + 1,3	103
5	39,0 + 0,5	101	5	39,8 + 0,9	102
$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$			6	39,0 + 0,1	100
			7	39,5 + 0,6	102
			8	40,1 + 1,2	103
			9	40,0 + 1,1	103
			10	40,2 + 1,3	103
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	55	37	35	44	47	59	77	94	59	65	65	62	699
Årets nederbörd	67	36	16	32	25	44	109	85	28	56	98	90	686

Lydinge. År 1960Försöksvärd: Kapten Bror-Carl Cederström, Lydinge, Hyllinge

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	49,8	100	1	52,0	100
2	50,5 + 0,7	101	2	54,5 + 2,5	105
3	50,6 + 0,8	102	3	49,7 - 2,3	96
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			4	50,1 - 1,9	96
			5	47,8 - 4,2	92
			6	49,0 - 3,0	94
			$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$		

Några skördedepressioner mellan dikena har ej erhållits på det mindre dikesavståndet. På det större avståndet föreligger det däremot en viss skördenedsättning mellan dikena, vilken kan anges som statistiskt säker. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Under våren märktes ej några skillnader i upptorkning mellan de prövade dikesavstånden. Trots stora regnmängder var bärigheten godtagbar på båda dikesavstånden fram till skörden. Genom ytterligare regn efter skörden blev marken starkt uppblött och bärigheten blev delvis mycket låg. Om det därvid förelåg någon skillnad mellan de prövade avstånden kunde dock med bestämdhet ej avgöras.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	80	30	14	27	24	69	122	82	35	46	87	98	714

Lönhult, År 1960Försöksvärd: AB W. Weibull, Landskrona

Matj.: Måttligt mullhaltig styv moränlera

Alv: Mycket styv moränlera

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	53,6	100	1	55,8	100			
2	55,3 + 1,7	103	2	55,4 - 0,4	99			
3	54,5 + 0,9	102	3	53,5 - 2,3	96			
$m_{diff} = 1,6$ dt/ha			4	54,1 - 1,7	97			
			5	52,7 - 3,1	94			
			6	54,3 - 1,5	97			
			$m_{diff} = 1,4$ dt/ha					

Någon skördedepression mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. På det större avståndet föreligger det däremot en viss skördenedsättning mellan dikena. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök torde emellertid knappast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Inga skillnader i upptorkningen under våren. Bearbetningen gav god såbädd och grödan fick en snabb och god utveckling. Den regnrika sommaren medförde dock stark liggsäd. Efter ihållande regn var marken mycket uppblött vid skörden. Bärigheten var då låg över hela området, utan tydliga skillnader mellan de prövade avstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	31	32	38	39	50	63	83	51	58	52	53	590
Årets nederbörd	80	30	14	27	24	69	122	82	35	46	87	98	714

Nybo gård, År 1960Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendahl, Nybo gård, Mjöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 12 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	43,8	100	1	43,8	100
2	40,5 - 3,3	92	2	40,5 - 3,3	92
3	40,6 - 3,2	93	3	40,6 - 3,2	93
4	41,3 - 2,5	94	4	41,3 - 2,5	94
5	41,3 - 2,5	94	5	41,3 - 2,5	94
$m_{diff} = 1,0$ dt/ha					

En viss skördenedsättning mellan dikena har erhållits. Parcellen närmast dikena har sålunda givit en signifikant högre skörd än övriga parceller. Den skördeökning som skulle erhållas vid en minskning av dikesavståndet, uppväger emellertid icke den ökade årskostnaden för en sådan åtgärd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	80	30	14	27	24	69	122	82	35	46	87	98	714

Rosendals gård. År 1960

Försöksvärd: Friherre Gerard Bennet, Rosendals gods, Mörarp

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Ålv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår fem uppreppningar. Dikesavstånd 10 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	45,3	100
2		42,8 - 2,5	94
3		43,4 - 1,9	96
4		43,0 - 2,3	95
5		43,0 - 2,3	95
6		44,9 - 0,4	99
7		44,1 - 1,2	97
8	0,5 m	45,0 - 0,3	99

 $m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Någon klar skillnad i avkastning vid olika dikesdjup har ej erhållits i årets försök. Den variation i avkastningsvärdena som framkommit, ligger inom felgränserna och kan ej tillämnas någon betydelse.

Observationer: Upptorkningen var under våren jämn över hela försöket. Vid skörden var marken ganska uppblött, men någon tydlig skillnad mellan olika dikesdjup förelåg inte.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mär.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	80	30	14	27	24	69	122	82	35	46	87	98	714

Säbyholm. År 1960

Försöksvärd: Svenska Sockerfabriksaktiebolaget, Säbyholms gård, Landskrona

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Ålv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Dikesavstånd	Skörd dt/ha	Rel. tal
12 m	58,7	100
-"- 16 m	55,1 - 3,6	94
-"- 24 m	58,4 - 0,3	99

 $m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 12 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	56,6	100	1	56,0	100
2	57,3 + 0,7	101	2	56,4 + 0,4	101
3	57,0 + 0,4	101	3	54,8 - 1,2	98
			4	56,2 + 0,2	100

 $m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$ $m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	56,3	100
2	55,9 - 0,4	99
3	56,0 - 0,3	99
4	56,3 ± 0,0	100
5	56,7 + 0,4	101
6	56,7 + 0,4	101

$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att 16-meters avståndet givit något lägre avkastning än övriga dikesavstånd. Utslaget ligger emellertid inom felgränserna och kan ej tillmätas så stor betydelse.

Av skördesiffrorna i bandförsöket framgår, att den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna.

Som sammanfattning av resultaten kan sägas, att det största dikesavståndet (24 m) torde ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	28	23	37	38	52	62	82	48	48	47	47	547
Årets nederbörd	50	12	10	20	20	35	155	58	44	50	82	79	615

Ledum, År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Sven Aronsson, Ledum, Rabbalshede

Matj.: Mullrik lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	28,4	100	1	30,9	100
2	27,4 - 1,0	96	2	28,5 - 2,4	92
3	27,1 - 1,3	95	3	27,5 - 3,4	89
4	26,9 - 1,5	95	4	27,3 - 3,6	88
5	27,7 - 0,7	98	5	26,5 - 4,4	86
			6	26,2 - 4,7	85
			7	25,8 - 5,1	83
			8	26,2 - 4,7	85
			9	26,9 - 4,0	87
			10	27,8 - 3,1	90

$m_{diff} = 0,7$ dt/ha

$m_{diff} = 1,7$ dt/ha

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Under våren framträdde tydliga skillnader i upptorkning mellan de prövade dikningarna. Vårbruket blev sämre på det långa avståndet och gav sämre uppkomst. Vid skörden var bärigheten godtagbar invid dikena på de korta avstånden men ej för övrigt. På de långa avstånden måste skördearbetet dras med 2 traktorer. Ekipaget körde ändock fast upprepade gånger i mittområdet på 32-meters avstånden. Ur bärighetssynpunkt hade med årets nederbördsfördelning ett avstånd mindre än 16-meter varit önskvärt vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	95	44	22	40	32	48	144	93	18	43	154	108	841

Skär, År 1960

Försöksvärd: Hemmansägare Ivar Carlsson, Skär, Skee

Matj.: Mätligt mullhaltig molättlera

Alv: Styvare mellanlera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31,1	100	1	31,5	100
2	28,0 - 3,1	90	2	30,8 - 0,7	98
3	26,1 - 5,0	84	3	31,1 - 0,4	99
4	28,2 - 2,9	91	4	30,3 - 1,2	96
5	29,2 - 1,9	94	5	32,7 + 1,2	104
			6	32,3 + 0,8	103
			7	31,2 - 0,3	99
			8	31,7 + 0,2	101
			9	32,6 + 1,1	103
			10	32,5 + 1,0	103

$m_{diff} = 1,6$ dt/ha

$m_{diff} = 1,7$ dt/ha

Av de redovisade avkastningssiffrorna framgår, att det erhållits en skördenedsättning mellan dikena vid det mindre dikesavståndet. Denna skördenedsättning har tendens till statistisk säkerhet. Det större avståndet uppvisar däremot en något högre avkastning mitt emellan dikena. Den variation i avkastning som förefinnes ligger dock helt inom felgränserna. Resultaten från de båda prövade dikesavstånden är sålunda ej samstämmiga. Det större dikesavståndet torde dock ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	58	47	45	46	45	57	69	98	66	75	69	63	738
Årets nederbörd	115	58	25	31	31	72	159	110	12	72	142	91	918

Tingvalls egendom. År 1960

Försöksvärd: Göteborgs och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,2	100	1	35,0	100	1	35,0	100
2	32,3 - 1,9	94	2	33,4 - 1,6	95	2	33,4 - 1,6	95
3	31,6 - 2,6	92	3	31,6 - 3,4	90	3	31,6 - 3,4	90
4	31,3 - 2,9	92	4	32,4 - 2,6	93	4	32,4 - 2,6	93
5	30,7 - 3,5	90	5	32,3 - 2,7	92	5	32,3 - 2,7	92
			6	32,3 - 2,7	92	6	32,3 - 2,7	92
			7	31,6 - 3,4	90	7	31,6 - 3,4	90

$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att det erhållits skördedepressioner mellan dikena på båda dikesavstånden. Utslagen kunna anges såsom statistiskt säkra. Den högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, torde emellertid icke motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Tidigt på våren förelåg skillnader i upptorkning mellan de prövade dikningarna. Vid utkörning av konstgödsel var det sämre bärighet på de större dikesavstånden. Vid tiden för vårbruket hade dessa olikheter i stort sett utjämnats, och den extensiva dikningen förorsakade ej någon försening av sådden. Vid skörden var framkomligheten på de mindre avstånden godtagbar, medan det på de större avstånden blev kraftiga spår efter traktor och tröska och även fastkörning förekom.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	95	44	22	40	32	48	144	93	18	43	154	108	841

Assmundstorp, År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Åke Hagaeus, Assmundstorp, Brälanda

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,0	100	1	27,7	100	1	27,7	100
2	28,2 - 0,8	97	2	27,5 - 0,2	99	2	27,5 - 0,2	99
3	28,1 - 0,9	97	3	27,7 ± 0,0	100	3	27,7 ± 0,0	100
4	28,7 - 0,3	99	4	28,0 + 0,3	101	4	28,0 + 0,3	101
5	29,2 + 0,2	101	5	26,7 - 1,0	96	5	26,7 - 1,0	96
			6	26,2 - 1,5	95	6	26,2 - 1,5	95
			7	26,2 - 1,5	95	7	26,2 - 1,5	95
			8	24,9 - 2,8	90	8	24,9 - 2,8	90
			9	26,1 - 1,6	94	9	26,1 - 1,6	94
			10	26,2 - 1,5	95	10	26,2 - 1,5	95

$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits på det större dikesavståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Tidigt på våren förelåg skillnader i upptorkning och bärighet mellan de prövade dikningarna. Vid tiden för vårbruk hade dessa olikheter i stort sett utjämnats, och den extensiva dikningen förorsakade ej någon försening av sådden. Vid skörden förelåg mycket stora skillnader i bärighet på de prövade avstånden. Två traktorer måste bogsera trösken på det större avståndet. Vid plöjningen användes järnhjul.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	83	25	18	19	19	45	125	106	50	89	154	78	811

Forstena, År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,3	100	1	32,7	100	1	32,7	100
2	35,8 + 1,5	104	2	33,1 + 0,4	101	2	33,1 + 0,4	101
3	34,6 + 0,3	101	3	32,9 + 0,2	101	3	32,9 + 0,2	101
			4	31,9 - 0,8	98	4	31,9 - 0,8	98
			5	30,9 - 1,8	94	5	30,9 - 1,8	94
			6	31,5 - 1,2	96	6	31,5 - 1,2	96
			7	29,8 - 2,9	91	7	29,8 - 2,9	91
			8	28,0 - 4,7	86	8	28,0 - 4,7	86
			9	29,8 - 2,9	91	9	29,8 - 2,9	91
			10	30,4 - 2,3	93	10	30,4 - 2,3	93

$m_{diff} = 2,3 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att 24-meters avståndet givit högre skörd än såväl 16- som 32-meters avstånden. De utslag som erhållits, ligga dock helt inom felgränserna.

I bandförsöket har endast 16 m och 32 m ingått. Skördenedsättningar mellan dikena har registrerats och utslaget kan för det längre avståndet anges som statistiskt säkert.

Som sammanfattning av resultaten torde kunna sägas, att det största dikesavståndet ur avkastningssynpunkt detta år givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller bärighet kunde ej iakttagas under våren. Vid skörden var bärigheten sämre på de långa avstånden. Den dåliga bärigheten på de långa avstånden försvårade också höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	42	38	47	47	58	68	100	69	83	73	62	744
Årets nederbörd	85	44	20	42	24	46	172	165	24	69	126	105	922

Säby. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. G.R. Ydenius, Säby, Brålanda

Matj.: Mullrik mjällättlera

Alv: Mjällättlera

Gröda Havre

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,4	100	1	32,4	100	1	32,4	100
2	31,4 - 2,0	94	2	30,8 - 1,6	95	2	30,8 - 1,6	95
3	31,5 - 1,9	94	3	30,4 - 2,0	94	3	30,4 - 2,0	94
4	31,6 - 1,8	95	4	30,1 - 2,3	93	4	30,1 - 2,3	93
5	31,6 - 1,8	95	5	29,5 - 2,9	91	5	29,5 - 2,9	91
$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$			6	29,9 - 2,5	92	6	29,9 - 2,5	92
			7	29,8 - 2,6	92	7	29,8 - 2,6	92
			8	29,5 - 2,9	91	8	29,5 - 2,9	91
			9	29,6 - 2,8	91	9	29,6 - 2,8	91
			10	29,9 - 2,5	92	10	29,9 - 2,5	92
			$m_{diff} = 0,4 \text{ dt/ha}$					

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kunna anges som statistiskt säkra. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet har givit, motsvarar emellertid endast den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Tidigt på våren visade de större dikesavstånden senare upptorkning och sämre bärighet. Detta var väl märkbart i samband med spridning av handelsgödsel. Skillnaderna i upptorkning hade emellertid utjämnats till tiden för vårbruket. Vid skörden var bärigheten betydligt sämre på de långa dikesavstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	40	38	45	45	54	66	91	62	78	69	56	694
Årets nederbörd	83	25	18	19	19	45	125	106	50	89	154	78	811

Skaraborgs län

Djupedal. År 1960

Försöksvärd: Arr. Erik Larsson och Karl Gustav Danielsson, Tyskagården, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Vall 11

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 13 m

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	56,5	100
2		60,0 + 3,5	106
3		63,5 + 7,0	112
4		61,0 + 4,5	108
5		60,3 + 3,8	107
6		58,2 + 1,7	103
7		61,0 + 4,5	108
8	0,5 m	59,0 + 2,5	104

 $m_{diff} = 2,3 \text{ dt hö/ha}$

Någon klar skillnad i avkastning för olika dikesdjup föreligger inte. Den variation i avkastningsvärdena som erhållits, ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	35	20	16	12	19	54	101	99	22	57	76	63	574

Frugården. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Oskar Johansson, Frugården, Tengene

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc.nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,7	100	1	35,5	100
2	34,0 - 1,7	95	2	33,6 - 1,9	95
3	33,6 - 2,1	94	3	33,4 - 2,1	94
4	33,1 - 2,6	93	4	34,2 - 1,3	96
5	34,4 - 1,3	96	5	36,5 + 1,0	103
			6	33,5 - 2,0	94
			7	30,8 - 4,7	87
			8	34,0 - 1,5	96
			9	34,0 - 1,5	96
			10	33,5 - 2,0	94

 $m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$
 $m_{diff} = 2,1 \text{ dt/ha}$

En viss skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda avstånden. Någon statistisk säkerhet i utslaget föreligger emellertid inte. Det större dikesavståndet kan med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan de prövade dikningarna i upptorkning under våren kunde ej konstateras. Betydande bärighetssvårigheter förelåg i samband med skörd och höstplöjning. Särskilt framträdande voro dessa på de långa dikesavstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	49	25	11	22	20	49	105	155	27	56	98	89	706

Gunnarstorp. År 1960

Försöksvärd: Godsägare W. Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,3	100	1	33,6	100
2	31,4 - 0,9	97	2	30,6 - 3,0	91
3	28,4 - 3,9	88	3	29,2 - 4,4	87
4	27,8 - 4,5	86	4	27,6 - 6,0	82
5	27,1 - 5,2	84	5	26,2 - 7,4	78
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			6	24,1 - 9,5	72
			7	23,7 - 9,9	71
			8	23,2 - 10,4	69
			9	22,7 - 10,9	68
			10	23,9 - 9,7	71
			$m_{diff} = 1,7 \text{ dt/ha}$		

Dikesavstånd 80 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,9	100
2	15,0 - 18,9	44
3	10,1 - 23,8	30
4	9,0 - 24,9	27
5	8,3 - 25,6	24
6	7,3 - 26,6	22
7	6,8 - 27,1	20
8	6,5 - 27,4	19
9	6,1 - 27,8	18
10	6,1 - 27,8	18
$m_{diff} = 3,7 \text{ dt/ha}$		

Skördedepressioner mellan dikena ha erhållits på samtliga dikesavstånd. Utslagen kunna betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes en intensitet i dikningen av ned till 12-meters dikesavstånd betala sig.

Observationer: Vetebeståndet var vid vinterns inträde tämligen jämnt men på grund av sen sådd svagt utvecklat. Under vintern och våren skadades beståndet i hög grad av uppfrysning. På den stamdikade försöksrutan (dikesavstånd 80 m) förelåg total uppfrysning. Markytan var dessutom tillslammad med stark skorpa. Uppfrysningen var tydlig även på 32-meters avstånden, och viss lyftning förekom på 16-meters dikningen. Invid dikena var beståndet ej skadat. Den stamdikade försöksrutan och 32-meters avstånden låg fuktiga under betydligt längre perioder på våren. De av uppfrysning skadade plantorna gav strån med dåliga ax. Plantorna stjälpde i stor omfattning till marken. Ogräset utvecklades istället starkt. Det kullfallna vetet grodde i axen. Bärigheten var under vårperioden god. Vid skörden var bärigheten påtagligt sämre på den stamdikade rutan och självgående tröska av större typ gav 35-40 cm djupa spår.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hele året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	49	25	11	22	20	49	105	155	27	56	98	89	706

Statens försöksgård Lanna. År 1960
 Matj.: Måttligt mullhaltig styv mellanlera
 Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Djupförsök I

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	32,0	100
2		33,0 + 1,0	103
3		33,3 + 1,3	104
4		33,2 + 1,2	104
5		33,0 + 1,0	103
6		31,9 + 0,1	100
7		32,6 + 0,6	102
8	0,6 m	32,4 + 0,4	101

$m_{diff} = 1,4$ dt/ha

Variationen i dikesdjup synes ej ha påverkat avkastningen. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna och kunna ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Beståndet uttunnades under våren, då det förekom en lång period med nattfroster och dagsmeja. Några olikheter i upptorkning eller bärighet mellan områden med olika dikesdjup ha ej framträtt.

Gröda: Vall II

Djupförsök II

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 20 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	39,0	100
2		38,7 - 0,3	99
3		38,2 - 0,8	98
4		37,6 - 0,4	96
5		36,4 - 0,6	93
6		35,8 - 3,2	92
7		35,9 - 3,1	92
8	0,6 m	35,2 - 3,8	90

$m_{diff} = 1,0$ dt hö/ha

Den djupare dikningen har givit högre skörd. Avkastningsskillnaden är statistisk säker.

Observationer: Klöverhalten i beståndet varierade från 15 till 40% dock utan klart samband med dikningen. Några olikheter i upptorkning eller bärighet mellan områden dikade med olika dikesdjup ha ej framträtt.

Kombinerat diknings- och såtidförsök II.Delförsök 1 (dikesavstånd 16 och 32 meter)

Gröda: Foderärter

Resultat av olika såtider

Såtid x)		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 32 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
A	(23/4)	26,9	100	27,1	100
"	B (28/4)	24,5 - 2,4	91	22,9 - 4,2	85
"	C (3/5)	19,5 - 7,4	72	19,9 - 7,2	73
"	D (10/5)	13,4 - 13,5	50	13,3 - 13,8	49
		$m_{diff} = 0,8$ dt/ha		$m_{diff} = 0,8$ dt/ha	

x) För såtid A väljes den tidpunkt, då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-meters avstånden.

		Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m		26,9	100
"- 32 m		27,1 + 0,2	101
m_{diff}		= 0,4 dt/ha	

Den tidigaste sådden har givit den högsta avkastningen på såväl 16 som 32-meters avståndet. De skördedepressioner som erhållits vid de senare såtiderna, äro statistiskt fullt säkra. Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-meters avstånden visar något högre skörd för 32-meters avståndet. Utslaget ligger emellertid helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Delförsök II (dikesavstånd 16 och 80 meter)Resultat av olika såtider

Såtid		Dikesavstånd 16 m		Dikesavstånd 80 m	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
A	(23/4)	26,0	100	25,5	100
"	B (28/4)	24,1 - 1,9	93	24,7 - 0,8	97
"	C (3/5)	19,7 - 6,3	76	19,6 - 5,9	77
"	D (10/5)	14,5 - 11,5	56	13,1 - 12,4	51
		m_{diff}	= 1,2 dt/ha	m_{diff}	= 1,5 dt/ha

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-meters avstånden.

		Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m		26,0	100
"- 80 m		25,5 - 0,5	98
m_{diff}		= 1,0 dt/ha	

Den tidigaste sådden har även i detta delförsök givit den högsta avkastningen. De skördedepressioner som erhållits vid de senare såtiderna, äro statistiskt fullt säkra. Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-meters avstånden visar något högre skörd för 16-meters avståndet. Utslaget ligger emellertid helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Som sammanfattning av avkastningsresultaten från de båda delförsöken kan sägas, att såtiden i betydande grad påverkat avkastningen. Någon skillnad mellan de olika prövade dikesavstånden har emellertid ej erhållits.

Observationer:

Såtid	Brukning o. sådd	Uppkomst	Blomning	Skörd
A	23 april	17 maj	26 juni	17 aug.
B	28 april	17 maj	26 juni	17 aug.
C	3 maj	20 maj	30 juni	17 aug.
D	10 maj	22 maj	2 juli	17 aug.

Vid de tre första såtiderna redde sig jorden väl och lika på de prövade dikesavstånden. Nederbörd, omkring 7,0 mm, den 7/5 förskjöt den sista såtiden 3 dagar. Vid sådden den 10/5 var 80-meters avståndet fuktigare än de övriga avstånden, och jorden redde sig sämre. Uppkomsten var mycket god för samtliga såtider, ingen förekomst av ogräs. De arter som såddes den 23/4 och 28/4 utvecklades normalt under växttiden med snabb blomning och jämn mognad. Den senare sådden gav kraftig vegetativ utveckling ojämn blomning och mognad. Även vid skörden förekom riklig blomning särskilt vid den sista sådden. Halmen var mycket kraftig 1,0-1,5 meter lång. Efter ärtskörden plöjdes och bearbetades fältet för höstsådd under första delen av september. Bärigheten var därvid mycket låg på 80-meters avståndet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	68	61	57	41	37	553
Årets nederbörd	35	20	16	12	19	54	101	99	22	57	76	63	574

Maggegården. År 1960

Försöksvärd: Lantbrukare Allan Andersson, Maggegården, Jungsskola

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Försöken utlagda på en vanlig täckdikning. De omfatta därför endast ett dikesavstånd.

Försök I

<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,8	100
2	35,5 - 3,3	91
3	36,3 - 2,5	94
4	33,9 - 4,9	87
5	32,6 - 6,2	84

$m_{diff} = 1,4$ dt/ha

Den erhållna skördenedsättningen mellan dikena är statistisk säker. Det erhållna utslaget är av sådan storleksordning att ett något mindre dikesavstånd än det prövade varit motiverat detta år.

Observationer: En viss uppfrysning kunde iakttagas dessutom förekom kall, ihållande blåst (nare) under våren, som tunnade ut beståndet. Upptorkningen och bärigheten var jämn över hela försöket.

Försök II

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,9	100
2	33,5 - 0,4	99
3	34,3 + 0,4	101
4	33,9 ± 0,0	100
5	34,0 + 0,1	100

$m_{diff} = 1,0$ dt/ha

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke i nämnvärd grad påverkat avkastningens storlek. De små variationer i skördevärdena som föreligger, falla helt inom felgränserna. Även ett något större dikesavstånd än 20-meter torde därför ur avkastningssynpunkt detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Upptorkningen under våren var jämn. Bärigheten under hösten var fullgod trots den rikliga nederbörden under sommaren.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	88	51	57	41	37	553
Årets nederbörd	35	20	16	12	19	54	101	99	22	57	76	63	574

Sunnersbergs Prästgård. År 1960

Försöksvärd: Bröderna Karlsson, Prästbolet, Tolsjö

Matj.: Mättligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall III

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>	<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	
1	62,8	100	1	62,0	100	
2	59,8 - 3,0	95	2	57,4 - 4,6	93	
3	60,3 - 2,5	96	3	56,4 - 5,6	91	
4	61,9 - 0,9	99	4	56,9 - 5,1	92	
5	60,8 - 2,0	97	5	57,2 - 4,8	92	
			6	54,5 - 7,5	88	
			7	54,9 - 7,1	89	
			8	56,0 - 6,0	90	
			9	52,0 - 10,0	84	
			10	54,6 - 7,4	88	

$m_{diff} = 1,3$ dt hö/ha

$m_{diff} = 2,0$ dt hö/ha

En viss skördenedsättning mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen har tendens till statistisk säkerhet. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Under våren var bärigheten sämre på de långa avstånden. Vid skörden var jorden torr. Höstplöjningen utfördes på starkt uppblött mark, men några skillnader mellan olika dikningar framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	29	38	39	55	66	89	53	65	49	43	581
Årets nederbörd	41	21	17	20	20	66	90	148	29	49	83	51	635

Tyskagården. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Ernst Häggrens sterbhus, Tyskagården, Sk. Åsaka

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	23,8	100	1	22,5	100
2	23,2 - 0,6	97	2	21,9 - 0,6	97
3	23,6 - 0,2	99	3	22,2 - 0,3	99
4	24,0 + 0,2	101	4	23,7 + 1,2	105
5	23,6 - 0,2	99	5	24,4 + 1,9	108
			6	25,1 + 2,6	112
			7	26,9 + 4,4	120
			8	25,9 + 3,4	115
			9	27,5 + 5,0	122
			10	26,4 + 3,9	117

$m_{diff} = 1,1$ dt hö/ha

$m_{diff} = 1,5$ dt hö/ha

Vallbeståndet var svagt och ogräsbemängt. Avkastningen blev därför låg. Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits på det mindre dikesavståndet. Det större avståndet visar en ökning av avkastningen inom mittområdet mellan dikena. Som summering av resultaten från försöket kan sägas, att det större dikesavståndet detta år har givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	24	27	40	41	61	69	84	54	61	44	41	581
Årets nederbörd	66	23	18	29	28	90	97	86	16	64	81	97	695

Vrå Nolgården. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Thorsten Jonsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

Avstånds- och djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodikerna med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal	
Dikesavstånd 12 m	35,5	100	
"- 16 m	34,7 - 0,8	98	
"- 24 m	32,8 - 2,7	92	$m_{diff} = 1,3$ dt/ha
Dikesdjup 0,7 m	34,1	100	
"- 1,0 m	34,6 + 0,5	101	$m_{diff} = 1,0$ dt/ha

Den skillnad i avkastning som föreligger mellan 16 och 24-meters avstånden har tendens till statistisk säkerhet. Skillnaden mellan de prövade dikesdjupen är ringa och faller helt inom felgränserna.

Observationer: Vid vårbruket kunde det ej märkas några skillnader i upptorkning mellan de olika dikningsintensiteterna. Vid skörden var bärigheten på de långa avstånden märkbart sämre. Vid inkörning av säden hade bärigheten efter en tids uppehållsväder blivit väsentligt bättre och spårbildningen var obetydlig på fältet.

Stamdikningsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Gröda: Vall II
Dikesavstånd 15 m	41,4	100	
Stamdikning x)	36,0 - 5,4	87	
$m_{diff} = 1,1$ dt/ha			

Den högre skörden på de 15-meters dikade områdena är statistisk säker.

Observationer: På våren förekom vattensamlingar i slutfårorna å de odikade rutorna. Klövern hade nästan helt gått ut. Bärigheten var ensartad över hela fältet. Trots mycket regn under skörden var bärigheten god. Inte heller vid plöjningen förelåg några skillnader i bärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	39	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	70	22	16	12	28	46	104	118	34	61	104	45	660

x)

Detta försöksmoment består av 120x50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningar men för övrigt odikade.

Kvarnorp. År 1960

Försöksvärd: AB Mölnbacka Trystil, Lantbruksförvaltningen, Mölnbacka

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall IV

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 27 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	68,2	100	1	68,7	100	1	68,7	100
2	63,2 - 5,0	93	2	65,2 - 3,5	95	2	65,2 - 3,5	95
3	63,0 - 5,2	92	3	65,6 - 3,1	95	3	65,6 - 3,1	95
4	65,1 - 3,1	95	4	62,7 - 6,0	91	4	62,7 - 6,0	91
5	66,4 - 1,8	97	5	62,4 - 6,3	91	5	62,4 - 6,3	91
$m_{diff} = 2,5$ dt hö/ha			6	63,0 - 5,7	92	6	63,0 - 5,7	92
			7	62,4 - 6,3	91	7	62,4 - 6,3	91
			$m_{diff} = 1,6$ dt hö/ha					

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. På det långa avståndet föreligger en jämnt förlöpande trend i avkastningssiffrorna. Det erhållna utslaget har där statistisk säkerhet. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	27	30	32	44	51	67	84	56	61	48	46	585
Årets nederbörd	76	50	23	22	40	54	75	158	28	75	151	55	807

Norenberg. År 1960

Försöksvärd: Värmlands - Stuteriet Norenberg, Geijersdal

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,6	100	1	25,5	100	1	25,5	100
2	28,0 + 1,4	105	2	24,9 - 0,6	98	2	24,9 - 0,6	98
3	24,6 - 2,0	92	3	24,0 - 1,5	94	3	24,0 - 1,5	94
4	24,6 - 2,0	92	4	25,1 - 0,4	98	4	25,1 - 0,4	98
5	24,0 - 2,6	90	5	24,1 - 1,4	95	5	24,1 - 1,4	95
$m_{diff} = 1,3$ dt/ha			6	24,5 - 1,0	96	6	24,5 - 1,0	96
			7	23,8 - 1,7	93	7	23,8 - 1,7	93
			8	23,4 - 2,1	92	8	23,4 - 2,1	92
			9	23,3 - 2,2	91	9	23,3 - 2,2	91
			10	23,9 - 1,6	94	10	23,9 - 1,6	94
			$m_{diff} = 0,9$ dt/ha					

Skördenedsättning mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. Utslaget kan på det korta avståndet anges som statistiskt säkert. Den högre avkastning som det mindre avståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under vårperioden var marken jämnt upptorkad, inga skillnader förelåg vid sådden mellan olika dikesavstånd. Under hela skördperioden och under höstplöjningen var marken mycket blöt med dålig bärighet särskilt i svackor mellan dikena.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	35	45	38	53	64	75	100	70	72	60	63	726
Årets nederbörd	104	47	16	42	40	75	177	150	55	62	147	65	980

Uddeholm. År 1960

Försöksvärd: Uddeholms Aktieföretag, Uddeholm

Matj.: Mätligt multhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Korn

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell nr 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell nr 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavståndet är 18 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	20,7	100
2		21,0 + 0,3	101
3		22,2 + 1,5	107
4		21,5 + 0,8	104
5		22,0 + 1,3	106
6		21,7 + 1,0	105
7		22,4 + 1,7	108
8	0,5 m	23,3 + 2,6	113

$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den grundare dikningen i årets försök givit något högre skörd. Det erhållna utslaget har tendens till statistisk säkerhet.

Observationer: Några skillnader i upptorkning mellan olika djup kunde under våren ej iakttagas. Vid skörd och höstplöjning var marken uppblött, men någon skillnad i bärighet mellan olika djup kunde ej iakttagas.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	49	36	42	37	53	65	78	97	63	68	59	59	706
Årets nederbörd	70	51	25	25	39	74	102	122	89	75	132	61	865

Falkenå. År 1960

Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå säteri, Örebro

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	52,0	100
-"- 24 m	47,2 - 4,8	91
-"- 32 m	51,5 - 0,5	99
$m_{diff} = 9,3$ dt hö/ha		

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	72,0	100	1	70,0	100
2	72,3 + 0,3	100	2	69,8 - 0,2	100
3	71,3 - 0,7	99	3	71,0 + 1,0	101
4	70,7 - 1,3	98	4	72,8 + 2,8	104
5	70,6 - 1,4	98	5	73,1 + 3,1	104
$m_{diff} = 3,3$ dt hö/ha			6	71,0 + 1,0	101
			7	70,4 + 0,4	101
			8	70,4 + 0,4	101
			9	68,6 - 1,4	98
			10	69,9 - 0,1	100
			$m_{diff} = 2,8$ dt hö/ha		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att skörden på 16 och 32-meters avstånden ligger på ungefär samma nivå medan skörden på 24-meters avståndet ligger väsentligt lägre. Försöksfelet är emellertid stort och utslaget ligger helt inom felgränserna.

Bandförsöket har ej givit några skördenedsättningar mellan dikena.

Tillsammans torde de båda försöken visa, att det längsta dikesavståndet detta år givit en tillräckligt god dränering ur avkastningssynpunkt.

Observationer: Några skillnader i upptorkning och bärighet har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	25	18	27	33	47	62	76	85	52	57	39	34	555
Årets nederbörd	65	31	11	38	33	58	126	174	47	69	140	103	895

Klockhammar. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. N.E. Nilsson, Klockhammar, Närkes Kil

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,3	100	1	27,4	100
2	27,2 - 0,1	100	2	27,4 ± 0,0	100
3	27,1 - 0,2	99	3	26,8 - 0,6	98
4	26,7 - 0,6	98	4	26,8 - 0,6	98
5	26,7 - 0,6	98	5	26,6 - 0,8	97
$m_{diff} = 0,5$ dt/ha			6	25,7 - 1,7	94
			7	26,2 - 1,2	96
			8	26,2 - 1,2	96
			9	26,1 - 1,3	95
			10	26,4 - 1,0	96
			$m_{diff} = 0,6$ dt/ha		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det större avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Ingen skillnad förelåg på våren i fråga om upptorkning inför sådden. På hösten var bärigheten vid skörden något sämre vid det större dikesavståndet. Denna skillnad beredde dock inga svårigheter vid skördearbetet eller vid höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	28	32	40	49	60	76	86	58	66	50	48	626
Årets nederbörd	73	30	10	22	29	63	106	186	52	70	160	76	877

Västmanlands län

Väster-Säby, År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Karl-Erik Andersson, Väster-Säby, Torpaslätt

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25,0	100	1	26,9	100
2	25,0 ± 0,0	100	2	27,4 + 0,5	102
3	25,4 + 0,4	102	3	27,5 + 0,6	102
4	25,2 + 0,2	101	4	27,9 + 1,0	104
5	25,9 - 0,1	100	5	27,4 + 0,5	102
m _{diff} = 1,0 dt/ha			6	26,8 - 0,1	100
			7	26,9 ± 0,0	100
			m _{diff} = 1,1 dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Uppfrysning av veteplantor i slutfårar och andra svackor hade ägt rum under våren. Uppptorkningen var tidigt på våren bättre vid dikena. Bärigheten vid sådd av handelsgödsel var likartad över fältet. Vid skörden var marken starkt uppblött.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	44	41	580
Årets nederbörd	67	26	8	22	44	49	77	173	49	40	113	72	740

Kopparbergs län

Kloster. År 1960

Försöksvärd: Korsnäs AB, Klosters egendom, Dala-Åsbo

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Ålv: Styv mellanlera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	35,5	100	1	37,4	100
2	34,1 - 1,4	96	2	34,0 - 3,4	91
3	32,8 - 2,7	92	3	34,5 - 2,9	92
4	33,9 - 1,6	95	4	35,8 - 1,6	96
5	33,0 - 2,5	93	5	32,1 - 5,3	86
$m_{diff} = 1,2$ dt hö/ha			6	32,9 - 4,5	88
			7	31,6 - 5,8	84
			8	29,9 - 7,5	80
			9	33,1 - 4,3	89
			10	28,2 - 9,2	75
			$m_{diff} = 2,1$ dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. Vid det större avståndet är skördenedsättningen statistiskt fullt säker. Med de utslag som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
0,60 m	63,0	100
0,85 m	59,9 - 3,1	95
1,10 m	62,2 - 0,8	99
$m_{diff} = 3,5$ dt hö/ha		

Av skordesiffrorna framgår, att den ^{grundare} djupare dikningen i årets försök givit något högre avkastning. De utslag som erhållits, kunna emellertid icke anges som statistiskt säkra.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	25	31	36	49	56	72	82	55	51	42	48	580
Årets nederbörd	75	34	8	25	54	93	80	166	31	51	115	60	792

Spisbo. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. K.J. Andersson, Spisbo, By Kyrkby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Ålv: Styv lera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	35,3	100	1	35,3	100
2	33,8 - 1,5	96	2	34,2 - 1,1	97
3	33,5 - 1,8	95	3	32,0 - 3,3	91
4	33,6 - 1,7	95	4	33,1 - 2,2	94
5	32,2 - 3,1	91	5	32,3 - 3,0	92
$m_{diff} = 0,9$ dt hö/ha			6	33,1 - 2,2	94
			7	32,2 - 3,1	91
			$m_{diff} = 0,7$ dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kunna anges som statistiskt säkra. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, torde emellertid ej motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	17	21	23	41	58	63	76	48	49	34	38	494
Årets nederbörd	74	35	9	21	47	39	148	160	45	53	111	68	810

Wikmanshyttan. År 1960

Försöksvärd: Wikmanshytte Bruks AB, Hedemora

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Grödaarter (till grönfoder)

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	48,6	100
2		44,1 - 4,5	91
3		46,7 - 1,9	96
4		45,8 - 2,8	94
5		44,3 - 4,3	91
6		44,5 - 4,1	92
7		45,7 - 2,9	94
8	0,5 m	46,4 - 2,2	95

$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$

Någon jämnt förlöpande trend i avkastningen har ej erhållits. Den variation i avkastningsvärdena som framkommit, ligger helt inom felgränserna. Dikesdjupet synes således i årets försök ej ha påverkat avkastningen.

Observationer: Upptorkningen var senare på de grunt dikade områdena. Vid skörd och höstplöjning var marken starkt uppblött. Bärigheten var därvid något sämre vid den grunda dikningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	20	28	33	51	60	65	85	55	51	40	43	562
Årets nederbörd	66	45	9	20	48	65	120	195	32	50	123	75	848

Gävleborgs län

Edsbyn, År 1960

Försöksvärd: Syskonen Olanders, Backa gård, Edsbyn 2

Matj.: Mätligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,9	100	1	26,6	100
2	29,4 + 2,5	109	2	27,0 + 0,4	102
3	29,0 + 2,1	108	3	27,5 + 0,9	103
4	28,9 + 2,0	107	4	27,4 + 0,8	103
5	28,8 + 1,9	107	5	27,0 + 0,4	102
			6	27,3 + 0,7	103
			7	27,7 + 1,1	104
			8	27,4 + 0,8	103
			9	27,4 + 0,8	103
			10	27,6 + 1,0	104

$m_{diff} = 0,8$ dt/ha

$m_{diff} = 0,7$ dt/ha

Några skördenedsättningar mellan dikena har ej erhållits. Däremot är avkastningen något lägre i dikenas närhet, vilket möjligen kan bero på alvinblandning i matjorden i samband med dikningen. Eftersom det ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	26	32	34	51	76	73	94	52	54	44	46	620
Årets nederbörd	40	31	15	28	47	68	122	78	36	65	105	37	672

Västernorrlands län

Berg, År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Sigvard Hansson, Berg, Docksta

Matj.: Måttligt mullhaltig molera

Alv: Molera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	43,5	100	1	44,3	100
2	42,2 - 1,3	97	2	44,0 - 0,3	99
3	43,6 + 0,1	100	3	43,4 - 0,9	98
4	44,6 + 1,1	103	4	43,0 - 1,3	97
5	44,4 + 0,9	102	5	44,2 - 0,1	100
$m_{diff} = 1,4$ dt hö/ha			6	44,2 - 0,1	100
			7	43,6 - 0,7	98
			8	45,4 + 1,1	102
			9	44,4 + 0,1	100
			10	44,0 - 0,3	99
			$m_{diff} = 1,5$ dt hö/ha		

Av skördesiffrorna framgår, att den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	22	23	24	42	46	50	77	56	53	44	36	500
Årets nederbörd	19	22	11	9	23	70	106	118	7	41	159	66	651

Ljustorps boställe, År 1960

Försöksvärd: Lantbr. John Eriksson, Ljustorps boställe, Ljustorp

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällig lättlera

Alv: Mjällig lättlera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 27 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	54,7	100	1	53,2	100
2	53,5 - 1,1	98	2	53,1 - 0,1	100
3	54,5 - 0,2	100	3	51,3 - 1,9	96
4	55,4 + 0,7	101	4	50,9 - 2,3	96
5	54,0 - 0,7	99	5	50,6 - 2,6	95
$m_{diff} = 2,5$ dt hö/ha			6	50,6 - 2,6	95
			7	50,2 - 3,0	94
			$m_{diff} = 1,4$ dt hö/ha		

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	48,5	100
2	49,3 + 0,8	102
3	48,2 - 0,3	99
4	49,1 + 0,6	101
5	47,7 - 0,8	98
6	48,2 - 0,3	99
7	48,2 - 0,3	99
8	47,7 - 0,8	98
9	48,8 + 0,3	101
10	46,6 - 1,9	96
$m_{diff} = 1,9$ dt hö/ha		

Mindre skördenedsättningar ha erhållits på de båda större dikesavstånden. Utslagen ligga emellertid helt inom felgränserna. Det största dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	24	27	28	58	53	64	86	59	63	47	43	590
Årets nederbörd	28	29	15	16	28	86	130	115	11	43	130	46	677

Stornäset, År 1960

Försöksvärd: Stornäsets jordbruk, Alnö

Matj.: Något mullhaltig mo

Alv: Mo

Gröda: Vall III

<u>Dikesavstånd 18 m</u>				<u>Avståndsförsök</u>				<u>Dikesavstånd 36 m</u>			
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	
1	35,5	100		1	38,3	100		1	38,3	100	
2	33,2 - 2,3	94		2	38,9 + 0,6	102		2	38,9 + 0,6	102	
3	33,2 - 2,3	94		3	35,1 - 3,2	92		3	35,1 - 3,2	92	
4	33,0 - 2,5	93		4	31,9 - 6,4	83		4	31,9 - 6,4	83	
5	33,6 - 1,9	95		5	32,7 - 5,6	85		5	32,7 - 5,6	85	
$m_{diff} = 3,9$ dt hö/ha				6	34,2 - 4,1	89		6	34,2 - 4,1	89	
				7	31,6 - 6,7	83		7	31,6 - 6,7	83	
				8	29,1 - 9,2	76		8	29,1 - 9,2	76	
				9	30,2 - 8,1	79		9	30,2 - 8,1	79	
				10	30,2 - 8,1	79		10	30,2 - 8,1	79	
				$m_{diff} = 3,8$ dt hö/ha							

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits på båda dikesavstånden. Vid det större avståndet kan skördedepressionen anges som statistiskt säker. Med de utslag som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Upptorkningen och bärigheten var sämre på de långa avstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	21	23	28	47	45	49	83	61	53	38	32	508
Årets nederbörd	43	17	17	14	24	59	103	50	9	55	116	69	576

Jämtlands län

Rödningsberg. År 1960

Försöksvärd: Hemmansägare Nils Jonasson, Rödningsberg, Trångsviken

Matj.: Mullrik moränlättilera

Alv: Moränlättilera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m				Dikesavstånd 36 m			
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	
1	82,3	100		1	85,6	100	
2	79,3 - 3,0	96		2	84,2 - 1,4	98	
3	81,3 - 1,0	99		3	80,2 - 5,4	94	
4	82,3 + 0,0	100		4	79,2 - 6,4	93	
5	82,4 + 0,1	100		5	78,9 - 6,7	92	
$m_{diff} = 2,5$ dt hö/ha				6	75,9 - 9,7	89	
				7	75,7 - 9,9	88	
				8	76,0 - 9,6	89	
				9	73,3 - 12,3	86	
				10	75,9 - 9,7	89	
				$m_{diff} = 3,3$ dt hö/ha			

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits vid det större dikesavståndet. Utslaget kan betecknas som statistiskt fullt säkert. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer:

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	21	27	21	39	54	65	79	46	38	28	32	481
Årets nederbörd	30	38	8	16	24	94	89	197	45	56	85	42	724

Tavnäs. År 1960

Försöksvärd: Arrendator Gunnar Häggström, Tavnäs

Matj.: Mullrik moränlättilera

Alv: Moränlättilera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m				Dikesavstånd 36 m			
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	
1	82,7	100		1	85,5	100	
2	84,3 + 1,6	102		2	86,3 + 0,8	101	
3	85,0 + 2,3	103		3	84,8 - 0,7	99	
4	83,2 + 0,5	101		4	82,3 - 3,2	96	
5	81,8 0,9	99		5	82,8 - 2,7	97	
$m_{diff} = 2,9$ dt hö/ha				6	83,7 - 1,8	98	
				7	82,3 - 3,2	96	
				8	82,7 - 2,8	97	
				9	82,8 - 2,7	97	
				10	80,5 - 5,0	94	
				$m_{diff} = 2,9$ dt hö/ha			

En viss skördedepression mellan dikena har erhållits på det större dikesavståndet. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	21	25	22	42	56	65	78	48	42	32	34	497
Årets nederbörd	38	30	8	22	43	79	122	174	57	69	73	49	764

Kvarnsvedjan, År 1960Försöksvärd: Hemmansägare John Mannberg, Kvarnsvedjan, Rödåsel

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mjåla

Alv: Lerig mjåla

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	51,9	100	1	49,3	100
2	52,4 + 0,5	101	2	47,1 - 2,2	96
3	48,7 - 3,2	94	3	47,0 - 2,3	95
4	51,8 - 0,1	100	4	46,7 - 2,6	95
5	48,9 - 2,0	94	5	48,4 - 0,9	98
$m_{diff} = 2,0$ dt hö/ha			6	48,6 - 0,7	99
			7	53,2 + 3,9	108
			8	50,0 + 0,7	101
			9	49,5 + 0,2	100
			10	50,0 + 0,7	101
			$m_{diff} = 4,4$ dt hö/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Någon skillnad i upptorkning mellan olika dikesavstånd kunde ej konstateras under värperioden. Vid skörden var bärigheten sämre vid de långa avstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	25	25	29	33	41	45	66	50	47	37	29	453
Årets nederbörd	45	19	24	24	18	57	84	208	25	21	90	74	689

Norrlands Lantbruksförsöksanstalt Rödåsdalen, År 1960

Matj.: Måttligt mullhaltig finmo

Alv: Mjålig finmo

Gröda: Grönfoderraps

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd h.ske/ha ^{x)}	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd h.ske/ha	Rel. tal
1	42,0	100	1	40,1	100
2	42,5 + 0,5	101	2	38,6 - 1,5	96
3	41,5 - 0,5	99	3	39,7 - 0,4	99
4	41,4 - 0,6	99	4	39,9 - 0,2	100
5	41,5 - 0,5	99	5	40,7 + 0,6	101
$m_{diff} = 0,7$ h.ske/ha			6	39,6 - 0,5	99
			7	39,7 - 0,4	99
			8	39,4 - 0,7	98
			9	39,8 - 0,3	99
			10	39,7 - 0,4	99
			$m_{diff} = 1,0$ h.ske/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har icke påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena ange, ligga helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet ha givit en tillräckligt god dränering detta år.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

x) 1 h.ske/ha = 100 skördeenheter per hektar.

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavståndet är 18 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd h.ske/ha	Rel. tal
1	1,2 m	44,8	100
2		42,6 - 2,2	95
3		41,6 - 3,2	93
4		41,1 - 3,7	92
5		39,7 - 5,1	89
6		38,3 - 6,5	85
7		37,0 - 7,8	83
8	0,5 m	36,4 - 8,4	81

$m_{diff} = 1,2 \text{ h.ske/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en högre avkastning. Det utslag som erhållits kan anges som statistiskt fullt säkert.

Observationer: Tidigt på våren var bärigheten sämre vid det mindre dikesdjupet. Vid tiden för sådd var alla skillnader utjämnade. Under augusti och september var marken starkt uppblött, men vid skörd och höstplöjning i oktober var bärigheten åter god. Inga skillnader förelåg mellan olika dikesdjup.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök

I försöket ingår två dräneringsintensiteter (20- och 80-meters dikesavstånd) samt fyra såtider.

Gröda: Grönfoderraps

Resultat av olika såtider

Såtid	A ^{x)}	(16/5)	<u>Dikesavstånd 20 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
			Skörd h.ske/ha	Rel. tal	Skörd h.ske/ha	Rel. tal
"	B	(24/5)	61,0	100	55,2	100
"	C	(28/5)	57,5 - 3,5	94	45,9 - 9,3	83
"	D	(2/5)	53,3 - 7,7	87	44,4 - 10,8	80
"			54,2 - 6,8	89	44,5 - 10,7	81
			$m_{diff} = 10,5 \text{ h.ske/ha}$		$m_{diff} = 9,2 \text{ h.ske/ha}$	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 20 och 80-meters avstånden.

Dikesavstånd	Skörd h.ske/ha	Rel. tal
20 m	61,0	100
" 80 m	55,2 - 5,8	90
		$m_{diff} = 3,1 \text{ h.ske/ha}$

Den första såtiden (A) har givit högsta avkastningen på såväl 20- som 80-meters avståndet. Försöksfelen är emellertid stora, och de skillnader i avkastning för olika såtider som erhållits, kunna ej anges som statistiskt säkra. Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 20- och 80-meters avstånden visar lägre skörd för 80-meters avståndet. Utslaget har tendens till statistisk säkerhet. Orsaken till de stora försöksfelen är en variation i beståndet med fältets mikrotopografi. Under sensommar föll stora nederbörds mängder, så att även matjorden tidvis var mättad med vatten. I synnerhet i svackorna kom grödan därvid att bli tillbakasatt.

x) För såtid A väljes den tidpunkt då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Observationer: Försöksfältet blev snöfritt den 20/4. Tjällossningen pågick sedan till den 27/5. Under tjällossningens första del till omkring den 16/5 var avrinningen kraftig ur täckdikessystemet. Under denna tid föll också 35 mm nederbörd. Markytan var blöt överlag. Vid sådd av konstgödsel den 14/5 var upptorkningen och bärigheten god invid dikena, något sämre på mitten av 20-meters avstånden och avgjort sämst på mitten av 80-meters avstånden. Vid harvning för första sådden den 16/5 var 80-meters avstånden fuktigare än 20-meters avstånden. Denna skillnad kvarstod vid andra såtiden den 21/5, men vid de två sista såtiderna förelåg icke längre några för blotta ögat iakttagbara skillnader i markytans upptorkning och bärighet mellan olika delar av försöket. Vid värbruket utfördes 3 harvningar med fjäderharv. Den brukade jorden torkade snabbt upp, varför det även på 80-meters avstånden erhöles en ganska god såbädd även vid de två första såtiderna. Under tiden från första till sista såtiden föll endast 0,5 mm nederbörd.

På grund av riklig nederbörd under sensommaren var försöksfältet mycket blött i slutet av augusti och början av september. Grundvattnet stod under vissa perioder i matjorden. Beståndet varierade inte bara med dikningen utan även med yttopografien. Beståndet i svackorna blev starkt tillbakasett. Under oktober torkade fältet åter upp. Detta skedde betydligt snabbare på 20-meters avstånden. Vid höstplojningen i slutet av oktober var bärigheten god utan nämnvärda skillnader mellan olika delar av försöket.

Såtid	Värbruk	Sådd	Uppkomst	Skörd
A	16 maj	16 maj	27 maj	26 sept.
B	21 maj	24 maj	30 maj	26 sept.
C	27 maj	28 maj	1 juni	26 sept.
D	2 juni	2 juni	7 juni	26 sept.

Säsom framgår av ovanstående tabell spänner såtiderna över en tidrymd av 17 dagar. Skillnaden i tid för uppkomst är 11 dagar. Den snabbaste uppkomsten har erhållits för såtid (C) den 28/5. Skörden skedde av försökstekniska skäl samtidigt för alla försöksleden. Beståndet från de två första såtiderna hade då gått till blomning. Plantanalysen visar att beståndet från första såtiden bestod till 2/3 av stjälk och till 1/3 av blad, medan vid sista såtiden nästan hälften var blad. Halten torrsbstans och växtråd var i konsekvens därmed högst vid första såtiden, medan råproteinhalten var högst vid sista såtiden. Råprotein-skörden i kg/ha blev därför ganska lika vid de olika såtiderna.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	31	32	38	47	48	77	59	63	58	49	564
Årets nederbörd	37	13	15	34	20	58	96	199	23	28	109	106	738

Strandfors. År 1960

Försöksvärd: Hemmansägare Artur Andersson, Strandfors, Ånäset

Matj.: Mullrik mjällig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Vall II

				<u>Avståndsförsök</u>			
<u>Dikesavstånd 18 m</u>				<u>Dikesavstånd 36 m</u>			
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	
1	31,8	100		1	30,1	100	
2	31,7 - 0,1	100		2	32,3 + 2,2	107	
3	31,7 - 0,1	100		3	31,7 + 1,6	105	
4	31,3 - 0,5	98		4	32,5 + 2,4	108	
5	32,0 + 0,2	101		5	31,2 + 1,1	104	
				6	32,1 + 2,0	107	
				7	32,1 + 2,0	107	
				8	31,2 + 1,1	104	
				9	31,6 + 1,5	105	
				10	30,8 + 0,7	102	
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt hö/ha}$				$m_{diff} = 1,4 \text{ dt hö/ha}$			

Den variation i skörd som erhållits, ligger helt inom felgränserna. Det större dikesavståndet kan med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	27	30	33	41	41	70	63	62	49	44	516
Årets nederbörd	56	12	19	17	19	70	73	144	82	36	94	76	698

Norrbottens län

Kukkola. År 1960

Försöksvärd: Lantbr. Viktor Spolander, Kukkola, Lomkärr

Matj.: Mulljord

Alv: Lerig mo - mjäla

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	39,3	100	1	38,2	100
2	39,7 + 0,4	101	2	38,5 + 0,3	101
3	40,1 + 0,8	102	3	37,9 - 0,3	99
4	40,8 + 1,5	104	4	38,3 + 0,1	100
5	40,7 + 1,4	104	5	37,1 - 1,1	97
$m_{diff} = 0,6$ dt hö/ha			6	36,9 - 1,3	97
			7	37,1 - 1,1	97
			8	36,5 - 1,7	96
			9	36,1 - 2,1	95
			10	36,3 - 1,9	95
			$m_{diff} = 0,9$ dt hö/ha		

På det större avståndet föreligger en skördedepression som har tendens till statistisk säkerhet. Den något högre avkastning, som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer:

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	32	29	33	33	42	48	57	62	58	57	43	533
Årets nederbörd	42	21	19	26	20	51	72	54	40	10	52	57	464

Unbyn. År 1960

Försöksvärd: Bröderna Larsson, Unbyn

Matj.: Mullrik lerig mjäla

Alv: Lerig mjäla

Gröda: Vall IV

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	63,1	100	1	66,5	100
2	62,6 - 0,5	99	2	67,4 + 0,9	101
3	59,4 - 3,7	94	3	66,1 - 0,4	99
4	56,9 - 6,2	90	4	66,1 - 0,4	99
5	57,6 - 5,5	91	5	67,2 + 0,7	101
$m_{diff} = 1,7$ dt hö/ha			6	67,8 + 1,3	102
			7	68,0 + 1,5	102
			8	68,9 + 2,4	104
			9	70,0 + 3,5	105
			10	67,8 + 1,3	102
			$m_{diff} = 2,5$ dt hö/ha		

På det mindre avståndet har erhållits en skördenedsättning, som är statistisk säker. Det större avståndet uppvisar däremot en viss ökning av avkastningen inom mittområdet, vilken dock icke är statistisk säker. Resultaten från de båda dikesavstånden är sålunda motsägande. Det förefaller dock, som om det största avståndet med hänsyn till avkastningen detta år givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna i upptorkning eller bärighet ha ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	23	21	30	31	36	53	60	49	46	41	31	449
Årets nederbörd	26	46	12	37	56	167	90	178	53	42	73	29	809

Vittjärvsgården. År 1960

Försöksvärd: Norrbottens läns yrkesskola för jordbruk, Vittjärv

Matj.: Mullrik mjällig mo

Alv: Mjällig mo

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	69,4	100	1	72,6	100
2	72,2 + 2,8	104	2	67,7 - 4,9	93
3	70,8 + 1,4	102	3	70,6 - 2,0	97
4	67,8 - 1,6	98	4	67,5 - 5,1	93
5	68,0 - 1,4	98	5	70,2 - 2,4	97
$m_{diff} = 1,6 \text{ dt hö/ha}$			6	69,0 - 3,6	95
			7	67,7 - 4,9	93
			8	65,4 - 7,2	90
			9	65,4 - 7,2	90
			10	63,7 - 8,9	88
			$m_{diff} = 3,3 \text{ dt hö/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena ha erhållits vid båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, torde emellertid endast motsvara den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Såväl tidigt på våren efter snöavsmältningen som efter de stora regnen i augusti var markytan starkt uppblött. Vid tiden för normal sådd och vid tidpunkten för skörd var upptorkningen respektive bärigheten godtagbar. Inga skillnader kunde iakttagas för olika avstånd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	23	21	30	31	36	53	60	49	46	41	31	449
Årets nederbörd	33	28	28	24	28	82	68	160	26	5	70	44	596

SAMMANSTÄLLNING AV FÖRSÖKSRESULTATEN.

För att underlätta en överblick av årets försöksresultat lämnas en kort sammanfattning av resultaten i de försök som skördats som bandförsök, vilket är huvudparten av avståndsförsöken. Djupförsöken äro ej av så stort antal, att en sammanställning av resultaten för ett enskild år är motiverad.

Skörderesultaten.

Med ledning av skördenedsättningens storlek mellan dikena har såsom av det föregående framgått för varje försök gjorts en jämförelse mellan avkastningstegringen och årskostnadsökningen vid olika intensitet i dikningen. Man kan på så sätt uppsöka gränsen för en lönsam investering i dränering under det aktuella året.

Vid denna jämförelse har skördeenheten satts ett värde av 35 öre och årskostnaden per meter grenledning beräknats till 10 öre. Förutsättningarna för denna beräkning av årskostnaden ha varit att anläggningskostnaden per meter grenledning uppgår till 1:60 kronor, att amorteringstiden är 30 år och räntesatsen 5%.

De resultat som dessa beräkningar givit, ha sammanställts i tabell 1. I försöken ingår i regel det dikesavstånd, som normalt användes vid täckdikning på ifrågavarande jord, i tabellen betecknat "enkelt" dikesavstånd samt därjämte även ett avstånd, som är dubbelt så stort som detta, vilket betecknats med "dubbelt" dikesavstånd.

Grupp 1. Antalet fall där ett mindre dikesavstånd än det "normala" med hänsyn till skördenedsättningens storlek synes betala sig.

Grupp 2. Antalet fall där ett större dikesavstånd än det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Grupp 3. Antalet fall där ett större dikesavstånd än dubbla det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Tabell 1.

Grödor	"ENKELT" DIKESAVSTÅND			"DUBBELT" DIKESAVSTÅND	
	Antal försök	Grupp 1	Grupp 2	Antal försök	Grupp 3
Höstsådda	13	3	6	12	2
Vårsådda	27	0	21	25	11
Vallar	18	0	11	18	6
Summa	58	3	38	55	19
Procent		5	66		34

Såsom framgår av tabellen har under rubriken "enkelt" dikesavstånd, där antalet försök sammanlagt är 58, för samtliga grödor endast i 3 fall erhållits så stor skördenedsättning mellan dräneringsledningarna, att en minskning av dikesavståndet skulle vara motiverad. I ca 2/3 av fallen synes det möjligt med en ökning av avståndet. Ser man på försöksresultaten under rubriken "dubbelt" dikesavstånd finner man, att en ytterligare ökning av avståndet synes möjlig i omkring 1/3 av fallen.

Uptorkning och bärighet.

Bedömningen av dräneringsbehovet får ej ske enbart med hänsyn till avkastningen, eftersom alla effekter av dräneringen icke registreras i grödan. I tabell 2 har det därför gjorts en sammanställning av observationer rörande uptorkningen under våren och bärigheten i samband med skörd och höstplöjning.

Tidigt under våren kan man i regel konstatera en skillnad i uptorkning mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd, såvida icke nederbörden varit särskilt låg. Skillnaderna ha emellertid ofta utjämnats till tiden för ett normalt vårbruk. Tabell 2 anger om några olikheter i uptorkning kunnat observeras mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd vid denna tidpunkt. I fråga om bärigheten gäller jämförelsen vid tiden för skörd och höstplöjning.

Tabell 2

Tabellen anger det antal fall, då någon skillnad i uptorkning respektive bärighet ej observerats mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd.

a) Uptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk.

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i uptorkning.
Höstsådda	13	12
Vårsådda	27	22
Vallar	<u>16</u>	<u>14</u>
Summa	56	48
Procent		86

b) Bärighet vid skörden.

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	13	6
Vårsådda	27	9
Vallar	<u>16</u>	<u>14</u>
Summa	56	29
Procent		51

c) Bärighet vid höstplöjningen.

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	11	9
Vårsådda	25	16
Vallar	<u>7</u>	<u>7</u>
Summa	43	32
Procent		74

Av tabellen framgår, att i det övervägande antalet av försöken några nämnvärda skillnader i uptorkning ej observerats vid tiden för ett normalt vårbruk. Tidigt under våren konstaterades dock i betydligt flera fall en sämre uptorkning vid dubbelt dikesavstånd. Observationerna i vallar och höstsådda grödor äro något osäkrare än i vårsådda grödor, där man under tillbrukningen för sådd har tillfälle att göra noggranna observationer.

Då det gäller bärigheten, så blev denna under regnperioden juli - augusti ytterligt låg på många jordtyper till följd av vattenövernätnad i matjorden. Stora skillnader förelåg mellan olika dikningsintensiteter. Vallskörden hann dock i stort sett genomföras innan marken blöts upp. Dålig bärighet vid vallskörd har därför rapporterats i endast ett par fall. Vid stråsådesskörden medförde emellertid en extensiv dikning stora olägenheter. Hälften av de höstsådda försöken och 2/3 av de vårsådda uppvisade sämre bärighet vid dubbelt dikesavstånd. Detta får ofta tolkas så att vid dubbelt dikesavstånd bärigheten inte återvinnes tillräckligt snabbt och att man således med enkelt dikesavstånd kunnat utnyttja betydligt flera dagar för skörd i de perioder med vackert skördeväder som förekom.

Innehållsförteckning.

	sid.		sid.
Inledning	1	Sunnersbergs prästgård	avst. 32
Väderleken under år 1960	2	Tyskagården	" 33
Resultat en enskilda försök	5	Vrå Nolgården	avst. o. djup. 33
<u>Stockholms län</u>		Vrå Nolgården stamdikning	34
Husby	avst. 5	<u>Värmlands län</u>	
Ängstugan	" 5	Kvarntorp	avst. 35
<u>Uppsala län</u>		Norenberg	" 35
Håga	avst. 7	Uddeholm	djup. 36
Marsta	" 7	<u>Örebro län</u>	
Skrällinge	" 8	Falkenå	avst. 37
<u>Södermanlands län</u>		Klockhammar	" 37
Edeby	avst. 9	<u>Västmanlands län</u>	
Gärdesta	" 9	Väster-Säby	avst. 39
Humlekärr	" 10	<u>Kopparbergs län</u>	
Vallby prästgård	" 10	Kloster	avst. o. djup. 40
<u>Östergötlands län</u>		Spisbo	avst. 40
Fullerstad	avst. 12	Wikmanshyttan	djup. 41
Hageby	djup. 12	<u>Gävleborgs län</u>	
Ingelstad gård	avst. 13	Edsbyn	avst. 42
Stora Greby	" 13	<u>Västernorrlands län</u>	
Västerby	avst. o. djup. 14	Berg	avst. 43
<u>Jönköpings län</u>		Ljustorps boställe	" 43
Lidhult	avst. 15	Stornäset	" 44
Åby	" 15	<u>Jämtlands län</u>	
<u>Kronobergs län</u>		Rödningsberg	avst. 45
Hornsborg	avst. 16	Tavnäs	" 45
Ryssby lantm. skola	" 16	<u>Västerbottens län</u>	
<u>Kalmar län</u>		Kvarnsvedjan	avst. 46
Ekerum	avst. 17	Röbäcksdalen	avst. o. djup. 46
Valstad	" 17	Röbäcksdalen kom. dikning o. såtid	47
Vindö	" 18	Strandfors	avst. 48
<u>Kristianstads län</u>		<u>Norrbottnens län</u>	
Ausås	avst. 19	Kukkola	avst. 50
Tranarp	" 19	Unbyn	" 50
<u>Malmöhus län</u>		Vittjärvsgården	" 51
Bulstofta	avst. 20		
Lydinge	" 20	Sammanställning av försöksresultaten	52
Lönhult	" 21		
Nybo gård	" 21		
Rosendal	djup. 22		
Säbyholm	avst. 22		
<u>Göteborgs- och Bohus län</u>			
Lödum	avst. 24		
Skår	" 24		
Tingvall	" 25		
<u>Älvsborgs län</u>			
Assmundstorp	avst. 26		
Glysbyn	" 26		
Säby	" 27		
<u>Skaraborgs län</u>			
Djupedal	djup. 28		
Frugården	avst. 28		
Gunnarstorp	" 29		
Lanna	djup. 30		
Lanna kom. dikning o. såtid	30		
Maggegården	avst. 32		